

Izglītības kvalitātes valsts dienests

Vispārējās un profesionālās izglītības kvalitātes novērtēšana 2016.gadā

Ziņojums

Izglītības kvalitātes valsts dienests
2017

Satura rādītājs

Ievads.....	3
1. Izglītības kvalitātes vērtēšanas tiesiskais pamats un vērtēšanas process.....	4
1.1. Izglītības kvalitātes vērtēšanas tiesiskais pamats.....	4
2. Vispārējās izglītības iestāžu un izglītības programmu ..... akreditācijas rezultāti 2016.gadā	7
3. Profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu ..... akreditācijas rezultāti 2016.gadā	12
3.1. Profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu akreditācijas rezultātu analīze pa vērtēšanas jomām un kritērijiem	15
3.1.1. Kopējie profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu akreditācijas rezultāti.....	15
3.1.2. Profesionālās izglītības programmu 2016.gada ..... akreditācijas rezultātu analīze	19
4. Pozitīvie sasniegumi izglītības iestāžu darbībā, ... īstenojot izglītības programmas.....	26
5. Ekspertu ieteikumi.....	28
6. Ieteikumu izpildes monitorings	31
7. Iepriekšējā perioda kvalitātes dienesta informatīvā ziņojuma..... ieteikumu ieviešana	32
8. Secinājumi	33
9. Priekšlikumi.....	35

Ievads

Izglītības kvalitātes vērtēšana ir viens no izglītības procesa kvalitātes nodrošināšanas galvenajiem mehānismiem. Izglītības iestādes darbības vērtēšanas mērķis ir pilnveidot izglītības iestādes darbības kvalitāti un veicināt tās attīstību.

Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 23.aprīļa noteikumu Nr.225 „Izglītības kvalitātes valsts dienesta nolikumā” (turpmāk – kvalitātes dienesta nolikums) noteiktajam viena no kvalitātes dienesta funkcijām ir nodrošināt vispārējās un profesionālās izglītības (izņemot augstāko profesionālo izglītību) kvalitātes novērtēšanu. Kvalitātes dienests organizē izglītības iestāžu (izņemot augstskolas un koledžas, interešu izglītības iestādes, pieaugušo neformālās izglītības iestādes) un eksaminācijas centru darbības kvalitātes novērtēšanu un akreditāciju, kā arī vispārējās izglītības un profesionālās izglītības programmu (izņemot profesionālās pilnveides izglītības programmas, profesionālās ievirzes izglītības programmas, augstākās izglītības studiju programmas) kvalitātes novērtēšanu un akreditāciju.

Tāpat viena no kvalitātes dienesta nolikumā noteiktajām funkcijām ir informācijas apkopošana un analīze, tādēļ kvalitātes dienests regulāri izstrādā ziņojumus par izglītības kvalitātes novērtēšanas rezultātiem un īsteno akreditācijas ekspertu ieteikumu ieviešanas monitoringu.

2016.gada ziņojumā par vispārējās un profesionālās izglītības kvalitātes novērtēšanu īpaša uzmanība veltīta profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanai, jo tās kvalitātes un efektivitātes uzlabošana ir viens no Latvijas stratēģiskajiem mērķiem, kas ir cieši saistīts ar visu sabiedrības sociālo grupu iesaistīšanos un ilgtermiņa sadarbību, sekmīgu reformu īstenošanu, nepieciešamību tuvināt izglītības un darba vidi, mūsdienīga profesionālās izglītības satura izstrādi un īstenošanu, elastību profesionālo kvalifikāciju ieguvē un radošiem, inovatīviem risinājumiem. 2016.gadā profesionālās izglītības programmu un iestāžu vērtēšanā sāka iekļaut Eiropas kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūras profesionālajā izglītībā un profesionālajā tālākizglītībā jeb EQAVET indikatorus, tādējādi ieviešot Eiropas izglītības kvalitātes nodrošināšanas pieeju.

Jāuzsver, ka 2016.gads ir pēdējais gads, kurā akreditācijas process tika īstenots saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 14.septembra noteikumiem Nr.852 „Kārtība, kādā akreditē vispārējās un profesionālās izglītības programmas, izglītības iestādes un eksaminācijas centrus” (turpmāk – MK noteikumi Nr.852). 2016.gada 20.decembrī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.831 “Kārtība, kādā akreditē izglītības iestādes, eksaminācijas centrus un citas Izglītības likumā noteiktas institūcijas, vispārējās un profesionālās izglītības programmas un novērtē valsts augstskolu vidējās izglītības iestāžu, valsts un pašvaldību izglītības iestāžu vadītāju profesionālo darbību” (turpmāk – MK noteikumi Nr.831), kas detalizēti nosaka ne tikai izglītības iestāžu un izglītības programmu akreditācijas, bet arī izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības vērtēšanas procesa organizēšanu. Gatavojoties skolu direktoru profesionālā snieguma izvērtēšanai, kvalitātes dienests pilnveidoja akreditācijas procesu un aktualizēja kvalitātes vērtēšanas kritēriju saturu, kā arī pievērsa pastiprinātu uzmanību akreditācijas ekspertu sagatavošanai.

MK noteikumos Nr.831 cita starpā precizēts punkts, ka izglītības iestāde katru gadu līdz 1.februārim iesniedz kvalitātes dienestā informāciju par akreditācijas vai izglītības iestādes vadītāja novērtēšanas ekspertu komisijas ziņojumā norādīto ieteikumu ieviešanu, saskaņojot to ar izglītības iestādes dibinātāju. Kvalitātes dienests apkopos izglītības iestāžu iesniegto informāciju, sagatavos ziņojumu un publiskos dienesta tīmekļa vietnē.

1. Izglītības kvalitātes vērtēšanas tiesiskais pamats un vērtēšanas process

1.1. Izglītības kvalitātes vērtēšanas tiesiskais pamats

Izglītības likuma 27.pantā noteikts, ka izglītības iestāde, kura īsteno pamata un vidējās pakāpes izglītības programmas, tiek akreditēta uz sešiem gadiem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Akreditācija veicama piecu gadu laikā no izglītības iestādes darbības uzsākšanas dienas. Savukārt izglītības programma saskaņā ar Izglītības likuma 33.pantā noteikto akreditējama divu gadu laikā no tās īstenošanas uzsākšanas dienas un ne retāk kā reizi sešos gados.

Atbilstoši Izglītības likuma 1.panta 10.punktā noteiktajam izglītības programmas akreditācija ir tiesību iegūšana izglītības iestādei vai citai šajā likumā noteiktajai institūcijai izsniegt valsts atzītu izglītības dokumentu par konkrētai izglītības programmai atbilstošas izglītības ieguvu. Akreditācijas gaitā vērtē attiecīgās izglītības programmas īstenošanas kvalitāti.

MK noteikumu Nr.852 2.punktā noteikts, ka lēmumu par izglītības iestādes, eksaminācijas centra vai izglītības programmas akreditāciju pieņem kvalitātes dienests, pamatojoties uz Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru un izglītības programmu akreditācijas komisijas (turpmāk – akreditācijas komisija) priekšlikumu.

Kārtība, kādā akreditē vispārējās un profesionālās izglītības programmas, izglītības iestādes un eksaminācijas centrus, paredz vienotus vērtēšanas kritērijus akreditācijai vispārējā izglītībā un profesionālajā izglītībā, vērtējot izglītības iestāžu darbības kvalitāti, izglītības programmu īstenošanas kvalitāti un norādot katrai jomai atbilstošā kritērija kvalitātes vērtējuma līmeni. Joma ir atsevišķa izglītības iestādes kā sistēmas darbības daļa ar noteiktām īpatnībām un noteiktu specifiku. Katru jomu raksturo tai pakārtoti kvalitātes kritēriji, kas kopumā sniedz priekšstatu par izglītības iestādes sniegumu.

MK noteikumu Nr.852 19.punktā noteikts, ka akreditācijas procesā vērtē šādas jomas un kritērijus, nosakot jomai vai kritērijam atbilstošu kvalitātes vērtējuma līmeni (izņemot šo noteikumu 19.3.1, 19.3.2. un 19.4.5.apakšpunktā minētos kritērijus, kurus vērtē aprakstoši):

1. Mācību saturs – iestādes īstenošanās izglītības programmas;
2. Mācīšana un mācīšanās:
  - 2.1. mācīšanas kvalitāte,
  - 2.2. mācīšanās kvalitāte,
  - 2.3. vērtēšana kā mācību procesa sastāvdaļa;
3. Izglītojamo sasniegumi:
  - 3.1. izglītojamo sasniegumi ikdienas darbā,
  - 3.2. izglītojamo sasniegumi valsts pārbaudes darbos;
4. Atbalsts izglītojamiem:
  - 4.1. psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana (drošība un darba aizsardzība),
  - 4.2. atbalsts personības veidošanā,
  - 4.3. atbalsts karjeras izglītībā,
  - 4.4. atbalsts mācību darba diferenciacijai,
  - 4.5. atbalsts izglītojamiem ar speciālām vajadzībām,
  - 4.6. sadarbība ar izglītojamā ģimeni;
5. Iestādes vide:
  - 5.1. mikroklimate,
  - 5.2. fiziskā vide;
6. Iestādes resursi:
  - 6.1. iekārtas un materiāltehniskie resursi,
  - 6.2. personālrresursi;
7. Iestādes darba organizācija, vadība un kvalitātes nodrošināšana:
  - 7.1. iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana,

7.2. iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība,

7.3. iestādes sadarbība ar citām institūcijām.

Profesionālās tālākizglītības programmas īstenošanas kvalitāti un iestādes darbības kvalitāti, kura īsteno profesionālās tālākizglītības vai profesionālās pilnveides izglītības programmu, nevērtē 4.2., 4.3., 4.4. un 4.6. apakšpunktā minētajos kritērijos.

Akreditācijas procesā izglītības iestādes darbības un izglītības programmas īstenošanas kvalitāti vērtē četros kvalitātes vērtējuma līmeņos (Skat. 1.tabulu).

Kvalitātes vērtējuma līmenis	Kvalitātes vērtējuma līmeņa apraksts
Nepietiekami	Līmeni raksturo neapmierinošs sniegums attiecīgajā kritērijā, pārsvarā ir būtiski trūkumi, kuri negatīvi ietekmē izglītības procesa kvalitāti. Nepieciešami nekavējoši uzlabojumi.
Pietiekami	Līmeņa sniegums, kuru raksturo atsevišķi trūkumi attiecīgajā kritērijā, tomēr trūkumu īpatsvars būtiski neietekmē izglītības procesu. Trūkumu novēršanai nepieciešama plānota ilglaicīga darbība.
Labi	Līmeņa sniegums, kuru raksturo pozitīvs vērtējums attiecīgajā kritērijā, būtiski trūkumi nav vērojami, izglītības iestādes sniegums pārsvarā ir pozitīvs.
Ļoti labi	Līmeņa sniegums, kuru raksturo izteikti pozitīvs vērtējums attiecīgajā kritērijā. Šim līmenim raksturīgi īpaši sasniegumi, inovācijas izglītības iestādes darbībā.

1.tabula. Kvalitātes vērtējuma līmeņu apraksts

Jāuzsver, ka kvalitātes kritērija vērtējums nav kvalitātes rādītāju vērtējumu matemātiskais vidējais lielums. Kvalitātes kritērija vērtējuma līmeņa noteikšanai netiek lietota aprēķinu formula. Ekspertu komisija izvērtē katra kvalitātes rādītāja ietekmi uz kvalitātes kritērija kopējo vērtējumu.

1.2. Izglītības kvalitātes ārējā novērtēšana ar akreditācijas ekspertu komisiju

Viens no izglītības kvalitātes ārējā novērtējuma veidiem ir izglītības iestādes darbības un izglītības programmas īstenošanas kvalitātes novērtējums ar akreditācijas ekspertu komisiju (turpmāk – ekspertu komisija), kura atbilstoši MK noteikumu Nr.852 28.punktā noteiktajam tiek izveidota ar kvalitātes dienesta vadītāja rīkojumu un dodas uz izglītības iestādi, lai klātienē vērtētu izglītības procesa organizēšanu izglītības iestādē un norādītu izglītības procesa pilnveides iespējas un virzienus. Ekspertu komisijas darbs izglītības iestādē norit vidēji līdz trīs dienām.

Ekspertu komisija iesniedz akreditācijas komisijai ziņojumu un priekšlikumu par izglītības iestādes un izglītības programmas akreditāciju vai akreditācijas atteikumu. Ekspertu komisijas ziņojumā tiek norādīti iestādes pozitīvie sasniegumi un sniegti ieteikumi izglītības iestādes darbības uzlabošanai. Ekspertu komisijas ziņojumus, ievērojot fizisko personu datu aizsardzību, publicē kvalitātes dienesta tīmekļa vietnē. Akreditācijas komisija izvērtē ekspertu komisijas iesniegtos dokumentus un izsaka priekšlikumu par akreditāciju vai tās atteikumu.

Savukārt kvalitātes dienests atbilstoši MK noteikumu Nr.852 38.punktā noteiktajam, pamatojoties uz akreditācijas komisijas priekšlikumu, pieņem lēmumu par izglītības iestādes un izglītības programmas akreditāciju vai tās atteikumu. Izglītības iestādi, kura īsteno vismaz vienu akreditētu vispārējās pamatizglītības programmu, vispārējās vidējās izglītības programmu, profesionālās pamatizglītības programmu, arodizglītības programmu vai profesionālās vidējās izglītības programmu, var akreditēt uz 6 gadiem, bet iestādi, kura īsteno

tikai profesionālās pilnveides izglītības programmu vai profesionālās ievirzes izglītības programmu, vai profesionālās tālākizglītības programmu, var akreditēt uz 6 vai 2 gadiem. Savukārt izglītības programmas akreditē uz 6 vai 2 gadiem.

Pamatojoties uz MK noteikumu Nr.225 4.6.apakšpunktā noteikto, kvalitātes dienests veic ekspertu komisijas ieteikumu ieviešanas monitoringu, sniedz metodisko atbalstu izglītības iestādei ieteikumu ieviešanā, kā arī izglītības iestādes darbības un izglītības procesa īstenošanas pilnveidē.

No 2010.gada ir noteikta vienota kārtība, kādā izglītības iestādes informē kvalitātes dienestu par ekspertu komisijas ieteikumu ieviešanas gaitu. Ja izglītības iestāde visus ekspertu komisijas ieteikumus ir izpildījusi un par to informējusi kvalitātes dienestu, tad nākamajā gadā atkārtota informācija par šo ieteikumu izpildi izglītības iestādei nav jāsniedz. Ja ekspertu komisijas ieteikumi nav izpildīti vai ir izpildīti daļēji, tad izglītības iestāde nākamajā gadā atkārtoti iesniedz kvalitātes dienestā informāciju par neizpildīto vai daļēji izpildīto ieteikumu ieviešanas gaitu.

Kvalitātes dienests apkopo un analizē izglītības iestāžu iesniegto informāciju par ekspertu komisiju ieteikumu ieviešanu atbilstoši MK noteikumu Nr.852 19.punktā noteiktajiem kritērijiem.

Izglītības iestādes darbības kvalitātes ārējās vērtēšanas procesā tiek vērtēta gan izglītības iestādes darbības, gan izglītības programmas īstenošanas kvalitāte.

Izglītības iestādes darbības kvalitātes vērtēšanas mērķi ir:

- ✓ gūt vispusīgu priekšstatu par izglītības iestādes sniegumu visās tās darbības jomās;
- ✓ novērtēt mācību procesa kvalitāti;
- ✓ konstatēt izglītības iestādes darbā pozitīvās iezīmes un trūkumus, noskaidrot trūkumu cēloņus;
- ✓ sniegt izglītības iestādes attīstības plānošanai un darba uzlabošanai noderīgus ieteikumus;
- ✓ sniegt vecākiem, dibinātājam un sabiedrībai informāciju par izglītības iestādes darbības kvalitāti;
- ✓ iegūt objektīvu informāciju par izglītības iestāžu darbības kvalitāti valstī, lai varētu pilnveidot izglītības politiku;
- ✓ apkopot pozitīvo pieredzi izglītības iestāžu darbā.

Lai veicinātu padziļinātu, uz vienotiem principiem balstītu izpratni par izglītības kvalitātes novērtēšanas procesu, tā organizāciju un norisi, viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem ir akreditācijas ekspertu izglītošana. Tāpat kvalitātes dienests pastāvīgi strādā pie jaunu kompetentu ekspertu sagatavošanas.

2016.gadā kvalitātes dienests organizēja 6 vispārējās izglītības ekspertu kursus, kurus beidza 135 eksperti. 51 kursu beidzējs eksperta statusu ieguva pirmo reizi. Jaunie eksperti no pedagoģiskajām augstskolām, nevalstiskajām organizācijām, pašvaldībām un kvalitātes dienestaursos apguva tādas tēmas kā izglītības iestāžu pašvērtēšana, izglītības kvalitātes ārējā novērtēšana un tās tiesiskais pamats, kvalitātes novērtēšanas procesa organizācija un efektivitāte, ekspertu komunikācijas kultūra, izglītības iestādes vadītāja loma izglītības procesā un citas. Savukārt esošo ekspertu zināšanas tika paplašinātas, iepazīstinot ar grozījumiem normatīvajos aktos un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes vērtēšanas metodikā, aptauju organizēšanu izglītības iestādēs, kā arī izglītības iestādēm akreditācijas procesā sniedzamo ieteikumu veidošanas principiem.

Ekspertu komisija akreditācijas procesā darbojas atbilstoši nolikumam, ievērojot kvalitātes dienesta izstrādāto izglītības iestāžu darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes vērtēšanas metodiku. Izglītības kvalitātes vērtēšanas procesu plāno, izmantojot izglītības iestādes veiktās pašvērtēšanas un attīstības plānošanas rezultātus. Pirms došanās uz izglītības iestādi, ekspertu komisija iepazīstas ar izglītības iestādes pašnovērtējuma ziņojumu, kas ir saskaņots ar izglītības iestādes dibinātāju un iesniegts kvalitātes dienestā kopā ar akreditācijas iesniegumu, kā arī publiskots izglītības iestādes vai tās dibinātāja tīmekļa vietnē.

Akreditācijas procesā ekspertu komisija izglītības iestādes darba un izglītības programmas īstenošanas kvalitāti vērtē daudzpusīgi, izvērtējot katru MK noteikumu Nr.852 19.punktā noteikto jomu un kritēriju, izdarot patstāvīgus, objektīvus un pamatotus secinājumus. Ekspertu komisija izvērtē arī iepriekšējās ekspertu komisijas ieteikumu izpildi.

Savā darbā eksperti izmanto tādas metodes kā mācību priekšmetu stundu un nodarbību vērošana, dokumentu izpēte, intervijas un sarunas ar izglītojamajiem, pedagogiem, vecākiem, atbalsta personālu, izglītības iestādes dibinātāju, anketēšanu, kā arī analizē izglītības iestādes pašnovērtējuma ziņojumā ietvertu informāciju. Ekspertu komisija savā ziņojumā norāda pozitīvo izglītības iestādes darbībā un izglītības programmas īstenošanā, kā arī sniedz ieteikumus izglītības iestādes darbības un izglītības programmas īstenošanas kvalitātes uzlabošanai.

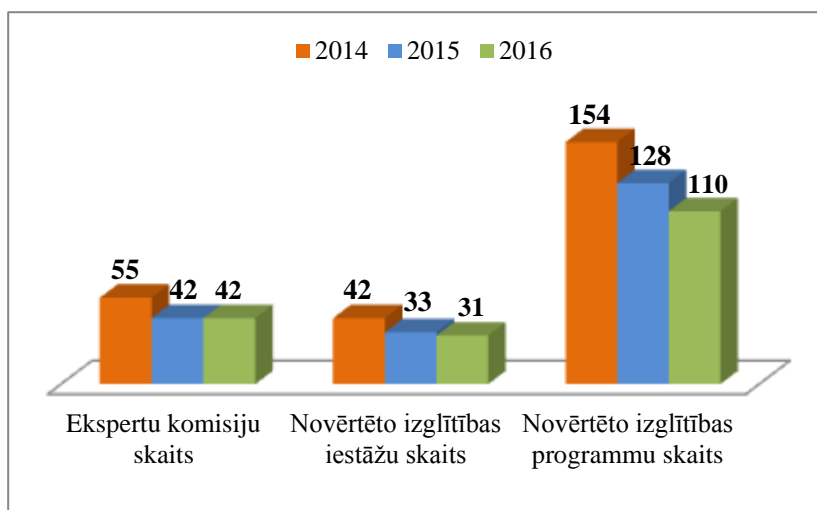
2. Vispārējās izglītības iestāžu un izglītības programmu akreditācijas rezultāti 2016.gadā

Vispārējās izglītības iestādes un izglītības programmas akreditācija ir cieši saistīts process, jo, vērtējot izglītības iestādes darba kvalitāti, tiek vērtēts, cik kvalitatīvi izglītības iestāde īsteno izglītības programmu, savukārt, veicot izglītības programmas īstenošanas kvalitātes ārējo novērtējumu, tiek analizēts arī izglītības iestādes darbs. Tāpēc izglītības iestādes un izglītības programmas akreditācijas rezultāti jāanalizē kopsakarā.

2016.gadā kvalitātes dienests izveidoja 42 ekspertu komisijas, kas veica 31 vispārējās izglītības iestādes un 110 vispārējās izglītības programmu ārējo vērtēšanu. No 42 ekspertu komisijām 10 vērtēja tikai vispārējās izglītības programmu īstenošanas kvalitāti, jo izglītības iestāžu akreditācija vēl bija spēkā. Pārējos gadījumos notika gan izglītības iestāžu darbības, gan izglītības programmu īstenošanas kvalitātes vērtēšana.

Jāuzsver, ka katru gadu akreditējamo izglītības iestāžu un izglītības programmu skaits ir atšķirīgs. Turklāt aplūkotajā laika periodā saskaņā ar MK noteikumu Nr.852 53.punktu izglītības iestādes un izglītības programmas, kuras iepriekš bija akreditētas uz 6 gadiem, pēc izglītības iestādes akreditācijas iesnieguma un pašnovērtējuma ziņojuma saņemšanas varēja akreditēt bez ekspertu komisijas ziņojuma un priekšlikuma.

1.attēlā redzams izveidoto ekspertu komisiju, akreditēto izglītības iestāžu un programmu skaits trīs gadu griezumā.

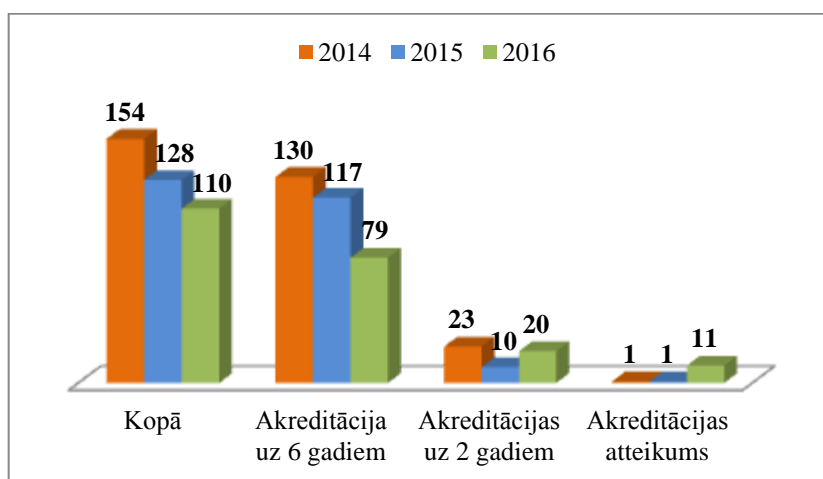
1.attēls. Akreditācijas procesā novērtēto izglītības iestāžu un izglītības programmu skaits 2014., 2015. un 2016.gadā

2016.gadā 31 izglītības iestāde tika akreditēta uz 6 gadiem (100%), tai skaitā viena izglītības iestāde, kurai iepriekš akreditācija bija atteikta. Savukārt no 110 vispārējās izglītības

programmām 79 (72%) izglītības programmas akreditētas uz 6 gadiem, 20 (18%) izglītības programmas – uz 2 gadiem, bet 11 (10%) izglītības programmu akreditāciju atteica (atkārtotā akreditācijas procesā 5 no tām tika akreditētas).

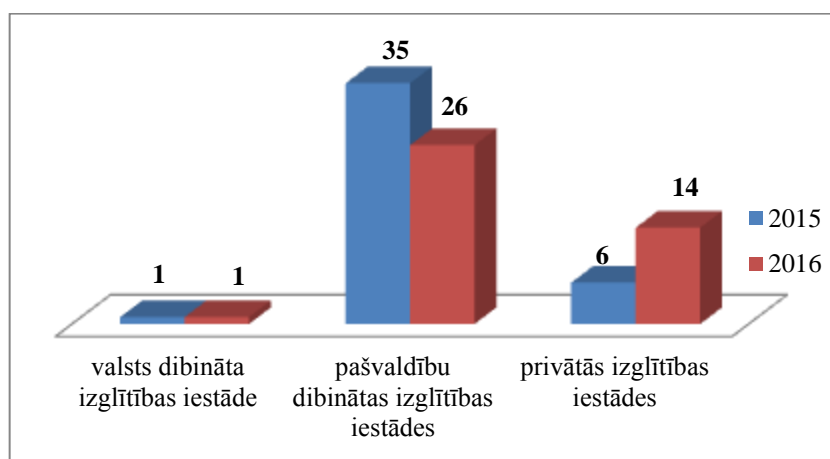
Salīdzinājumam – 2015.gadā uz 6 gadiem akreditēts 91% izglītības programmu, uz 2 gadiem – 8% izglītības programmu, bet 1% izglītības programmu akreditāciju atteica. 2014.gadā uz 6 gadiem tika akreditēti 84% izglītības programmu, uz 2 gadiem – 15% izglītības programmu, bet 1% izglītības programmu akreditāciju atteica.

Apskatot izglītības programmu akreditācijas rezultātus trīs gadu griezumā, jāsecina, ka izglītības programmu īstenošanas kvalitātes novērtējums ir mainījies – procentuāli samazinājies uz 6 gadiem akreditēto izglītības programmu skaits, pieaudzis uz 2 gadiem akreditēto programmu skaits, bet izglītības programmu skaits, kam akreditācija atteikta, pieaudzis par 9% (skat. 2.attēlu). Kā zināms, uz diviem gadiem akreditē izglītības programmas, kuru īstenošanā atklāti būtiski trūkumi. Tas, ka palielinājies uz 2 gadiem akreditēto un neakreditēto izglītības iestāžu skaits, skaidrojams gan ar faktu, ka pēdējo gadu laikā kvalitātes dienests veic intensīvu vispārējās izglītības akreditācijas ekspertu sagatavošanu, gan ar to, ka ir mainījusies atsevišķu kvalitātes rādītāju nozīme kritērija kvalitātes vērtējuma līmeņa noteikšanā vai mainījies atsevišķu kritēriju īpatsvars akreditācijas procesā, t.sk. ārējo normatīvo aktu izmaiņu rezultātā.

2.attēls. Izglītības programmu akreditācijas rezultātu salīdzinājums 2014., 2015. un 2016.gadā

2016.gadā akreditēta 1 (2%) valsts dibināta izglītības iestāde, 26 (64%) pašvaldību dibinātas izglītības iestādes (viena izglītības iestāde akreditēta divas reizes) un 14 (34%) – privātas izglītības iestādes (skat. 3.attēlu). Salīdzinot ar 2015.gadu, pieaudzis akreditēto privāto izglītības iestāžu īpatsvars (2015.gadā – 14%).

3.attēls. Izglītības iestādes, kurās noticis akreditācijas process

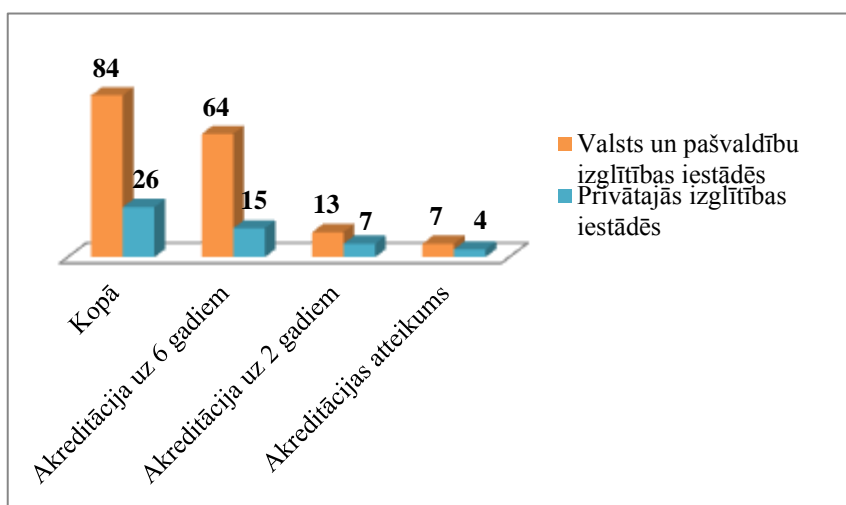

(pēc izglītības iestādes dibinātāja, 2015. un 2016.gads)

Privātajās izglītības iestādēs tiek īstenoti 24% (26) no visām 2016.gadā akreditētajām izglītības programmām. No tām 15 (58%) izglītības programmas akreditētas uz 6 gadiem, 7 (27%) – uz 2 gadiem, 4 (15%) izglītības programmas saņēmušas akreditācijas atteikumu.

Valsts un pašvaldību dibinātajās izglītības iestādēs uz 6 gadiem akreditētas 64 (76%) izglītības programmas, uz 2 gadiem – 13 (16%) izglītības programmas, atteikts akreditēt 7 (8%) izglītības programmas (skat. 4.attēlu), no kurām otrajā akreditācijas reizē 5 izglītības programmas tika akreditētas uz 2 gadiem.

Salīdzinot izglītības programmu akreditācijas rezultātus, uz 2 gadiem akreditēto un akreditācijas atteikumu saņēmušo izglītības programmu īpatsvars privātajās izglītības iestādēs ir lielāks nekā valsts un pašvaldību izglītības iestādēs. Jāsecina, ka kopumā privātajām izglītības iestādēm jāpilnveido izglītības kvalitāte, īpaši pievēršot uzmanību ārējo normatīvo aktu ievērošanai izglītības procesa īstenošanā.

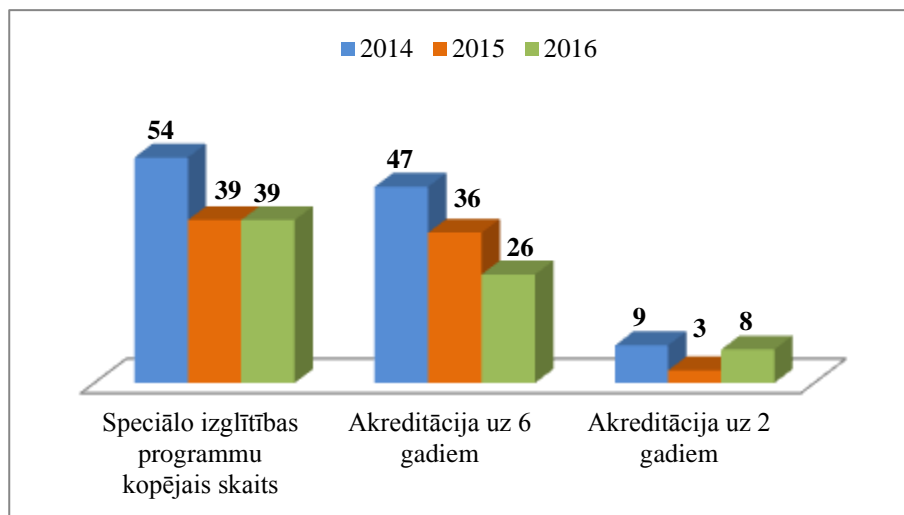

4.attēls. Izglītības programmu akreditācijas rezultātu salīdzinājums privātajās, valsts un pašvaldību izglītības iestādēs 2016.gadā

39 (35%) no 2016.gadā akreditētajām izglītības programmām ir speciālās izglītības programmas. 26 (67%) speciālās izglītības programmas tika akreditētas uz 6 gadiem, 8 (20%) speciālās izglītības programmas – uz 2 gadiem, bet 5 (13%) speciālās izglītības programmām akreditācija tika atteikta. Atkārtotā akreditācijas procesā 3 speciālās izglītības programmas saņēma akreditāciju uz 2 gadiem.

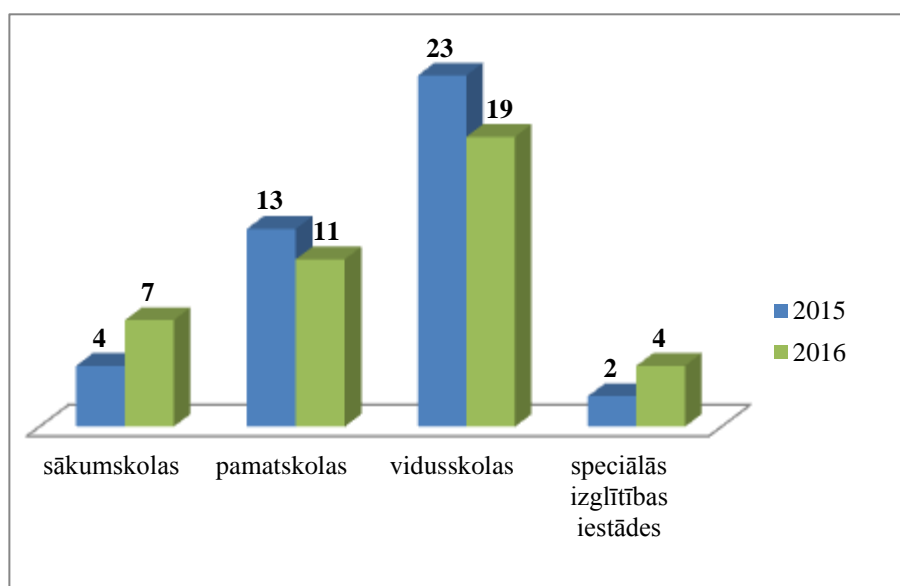
Salīdzinājumam – 2015.gadā ārējo vērtēšanu veica 39 (30% no kopējā akreditējamo programmu skaita) speciālās izglītības programmām. No tām 36 (92%) tika akreditētas uz 6 gadiem, bet 3 (8%) – uz 2 gadiem. 2014.gadā ārējo vērtēšanu veica 56 (36% no kopējā programmu skaita) speciālās izglītības programmām. 47 (84%) speciālās izglītības programmas tika akreditētas uz 6 gadiem, bet 9 (16%) speciālās izglītības programmas – uz 2 gadiem.

Salīdzinot speciālās izglītības programmu akreditācijas rezultātus trīs gadu griezumā, jāsecina, ka speciālās izglītības programmu īpatsvars ir līdzīgs. Procentuāli samazinājies uz 6 gadiem akreditēto speciālās izglītības programmu skaits – no 92% 2015.gadā un 84% 2014.gadā uz 67% 2016.gadā. Savukārt ir palielinājies uz 2 gadiem akreditēto speciālās izglītības programmu skaits, kas sasniedz piekto daļu no visām akreditētajām speciālās izglītības programmām (skat. 5.attēlu). Tā kā speciālās izglītības programmu īstenošanas kvalitāte ir viena no izglītības prioritātēm valstī, tās vērtēšanas process pēdējos gados ir mainījies, akcentējot izglītības iestāžu darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes rādītājus, kas nodrošina augstu mācību un audzināšanas procesa rezultātu sasniegšanu speciālās izglītības programmu izglītojamajiem. Tāpēc arī ir mainījies speciālās izglītības programmām piešķirto akreditācijas termiņu savstarpējā proporcija.

5.attēls. Akreditēto speciālās izglītības programmu skaits 2014., 2015. un 2016.gadā

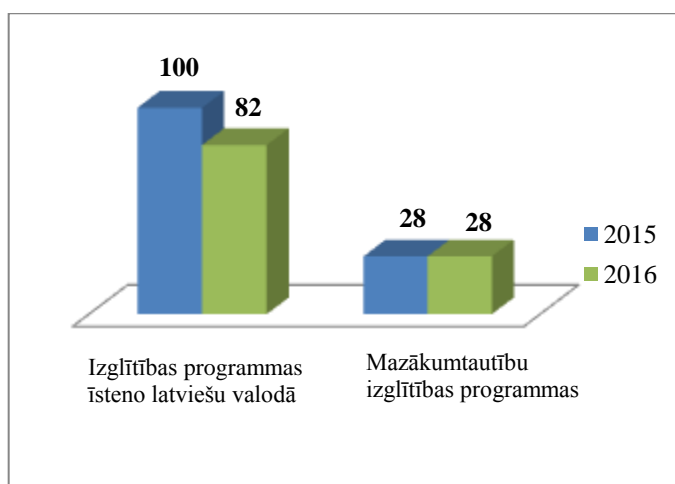
2016.gadā akreditācijas process tika organizēts 41 izglītības iestādē, no tām 7 (17%) ir sākumskolas, 11 (27%) – pamatskolas, 4 (10%) – speciālās pamatskolas, 19 (46%) – vidusskolas, tai skaitā ģimnāzijas (skat. 6.attēlu).

6.attēls. Izglītības iestādes, kurās noticis akreditācijas process (pēc izglītības iestāde tipa, 2015. un 2016.gads)

30 (73%) no izglītības iestādēm, kur 2016.gadā organizēts akreditācijas process, tiek īstenotas izglītības programmas tikai latviešu valodā, 5 (12%) izglītības iestādēs – latviešu/mazākumtautību valodās, 6 (15%) izglītības iestādēs tiek īstenotas tikai mazākumtautību izglītības programmas.

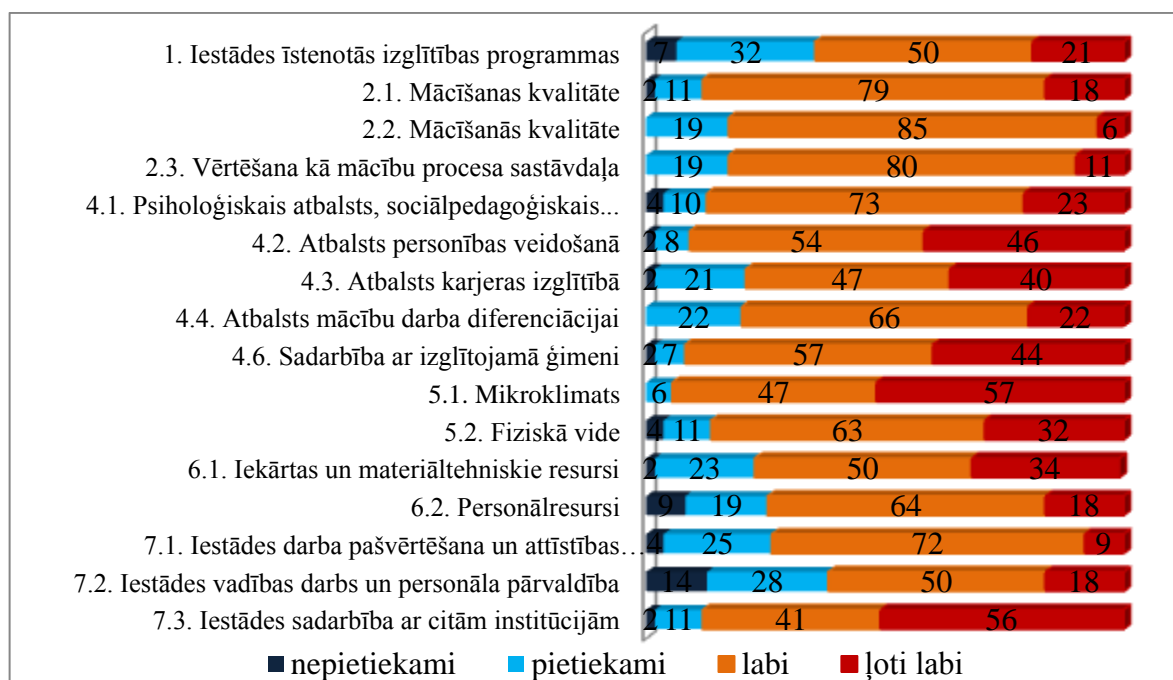
Akreditācijas procesā novērtēta īstenošanas kvalitāte 82 izglītības programmām, kurās mācības notiek latviešu valodā un 28 mazākumtautību izglītības programmām (skat. 7.attēlu).

7.attēls. Akreditācijas procesā novērtēto izglītības programmu iedalījums pēc izglītības programmu īstenošanas valodas (2015., 2016.gads)

Izglītības iestādes darbības un izglītības programmas īstenošanas kvalitāti vērtē, nosakot katras izvērtējamās jomas kritērijam atbilstošu vērtējuma līmeni (skat. 8.attēlu).

2016.gadā visaugstāk novērtēta izglītības programmu īstenošanas kvalitāte kritērijos 5.1. *Mikroklimats* un 7.3. *Iestādes sadarbība ar citām institūcijām*. Vērtējuma līmenis *Pietiekami* visbiežāk piešķirts kritērijos 1.1. *Iestādes īstenotās izglītības programmas*, 7.1. *Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana* un 7.2. *Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība*, savukārt kvalitātes vērtējuma līmenis *Nepietiekami* biežāk piešķirts kritērijos 1.1. *Iestādes īstenotās izglītības programmas*, 6.2. *Personālrесursi* un 7.2. *Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība*. Tādējādi redzams, ka kopumā izglītības iestāžu vadītāju darbs, it īpaši normatīvo aktu ievērošana, ir visaktuālākā pilnveidojamā izglītības iestāžu darbības joma. Šī jautājuma risināšanai kvalitātes dienests 2016.gadā turpināja jau iepriekšējā periodā uzsāktos izglītības iestāžu vadītāju profesionālās kompetences pilnveides kursus, īstenojot 8 šādas programmas vispārējās izglītības iestāžu vadītājiem un 2 – pirmsskolas izglītības iestāžu vadītājiem.

8.attēls. Vērtējumu līmeņu sadalījums vispārējā izglītībā 2016.gadā

3. Profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu akreditācijas rezultāti 2016.gadā

Profesionālā izglītība dod iespēju pamatskolas un vidusskolas absolventiem turpināt izglītību un iegūt sākotnējo profesionālo kvalifikāciju, kā arī attīstīt savas spējas profesionālajā tālākizglītībā un profesionālās ievirzes izglītībā.

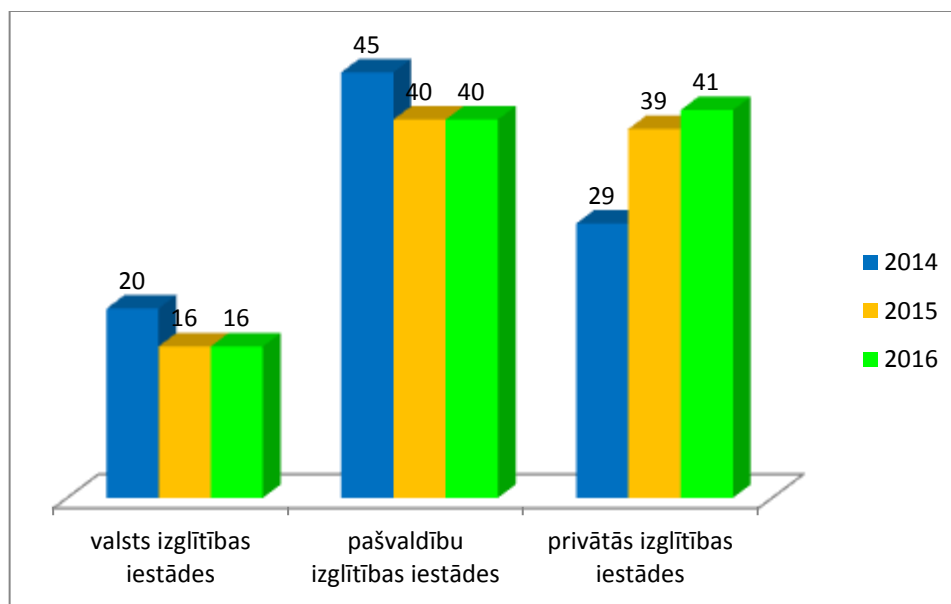
Savukārt profesionālās ievirzes izglītības programmās bērniem un jauniešiem ir iespēja paralēli mācībām pamatizglītības vai vidējās izglītības programmā apgūt sev interesējošas prasmes mūzikā, mākslā vai sportā.

Pieaugušie savu profesionālo kompetenci var pilnveidot, apgūstot profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides izglītības programmas.

Profesionālās izglītības iestādes darbības un izglītības programmas īstenošanas kvalitāti vērtē, ņemot vērā vērtējamās izglītības programmas veidu un specifisko īstenošanas vietu. Profesionālās izglītības programmu, kuru īsteno ieslodzījuma vietā, nevērtē kritērijos *Atbalsts karjeras izglītībā, Sadarbība ar izglītojamā ģimeni*. Savukārt izglītības iestādēs, kuras īsteno profesionālās tālākizglītības vai profesionālās pilnveides izglītības programmas, darbības kvalitāti nevērtē kritērijos *Atbalsts personības veidošanā, Atbalsts karjeras izglītībā, Atbalsts mācību darba diferenciacijai, Sadarbība ar izglītojamā ģimeni*.

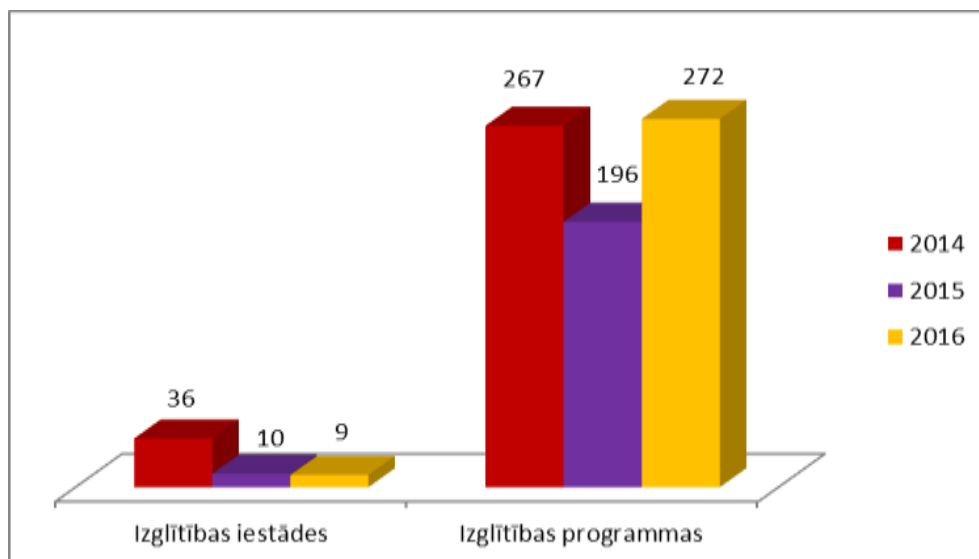
2016.gadā kvalitātes dienests organizēja kvalitātes novērtēšanu ar ekspertu komisiju 95 profesionālās izglītības iestādēs (skat. 9.attēlu), no tām:

- ✓ 16 valsts dibinātās izglītības iestādēs (17%),
- ✓ 41 privātā izglītības iestādē (42%),
- ✓ 40 pašvaldību dibinātās izglītības iestādēs (41%).

9.attēls. Akreditēto profesionālās izglītības iestāžu skaits (pēc dibinātāja, 2014., 2015., 2016.gads)

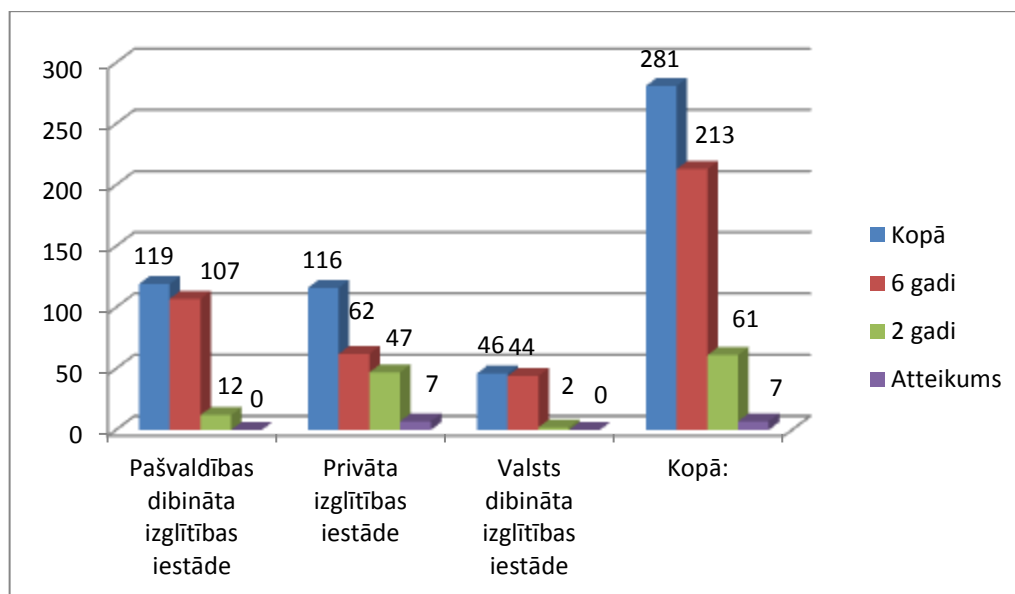
2016.gadā akreditētas 272 profesionālās izglītības programmas un izglītības iestādes profesionālās ievirzes vai profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošanā, kā arī 9 izglītības iestādes (skat. 10.attēlu).

10.attēls. Akreditēto profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu skaits 2014., 2015. un 2016.gadā

Visvairāk uz sešiem gadiem tika akreditētas valsts dibinātās izglītības iestādes – 96% (44) gadījumu, pašvaldību dibinātās izglītības iestādes – 90% (107) gadījumu, bet privātās izglītības iestādes uz sešiem gadiem tika akreditētas tikai 54% (62) gadījumos.

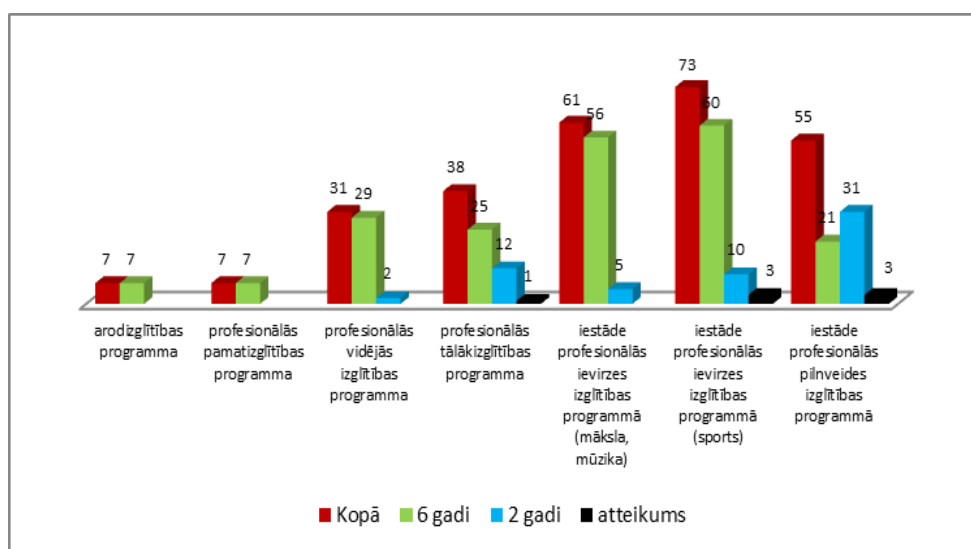
Valsts un pašvaldību dibinātās izglītības iestādes akreditācijas atteikumu nesaņēma, bet privātās izglītības iestādes akreditācijas atteikumu saņēma 6% (7) gadījumos (skat. 11.attēlu).

11.attēls Profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu akreditācijas termiņi pēc izglītības iestāžu dibinātāja 2016.gadā (%)

2016.gadā izglītības iestādēm profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošanā 21 gadījumā (38%) noteikts akreditācijas termiņš seši gadi, 31 gadījumā (56%) – divi gadi, bet 3 gadījumos (6 %) akreditācija tika atteikta (skat. 12.attēlu).

2016.gadā profesionālās tālākizglītības programmas 25 gadījumos (66%) saņēma akreditācijas termiņu seši gadi, 12 gadījumos (32%) – divi gadi, bet 1 gadījumā (2%) akreditācija tika atteikta.

12.attēls. Akreditācijai pieteikto izglītības programmu skaits atbilstoši profesionālās izglītības programmu veidiem 2016.gadā

Salīdzinot 2015. un 2016.gada rādītājus, visvairāk palielinājies akreditēto profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas izglītības programmu kopējais skaits (par 25 programmām jeb par 70%). (skat. 2.tabulu), savukārt profesionālās ievirzes sporta izglītības programmu skaits, salīdzinot ar 2015.gadu ir palielinājies par 59%.

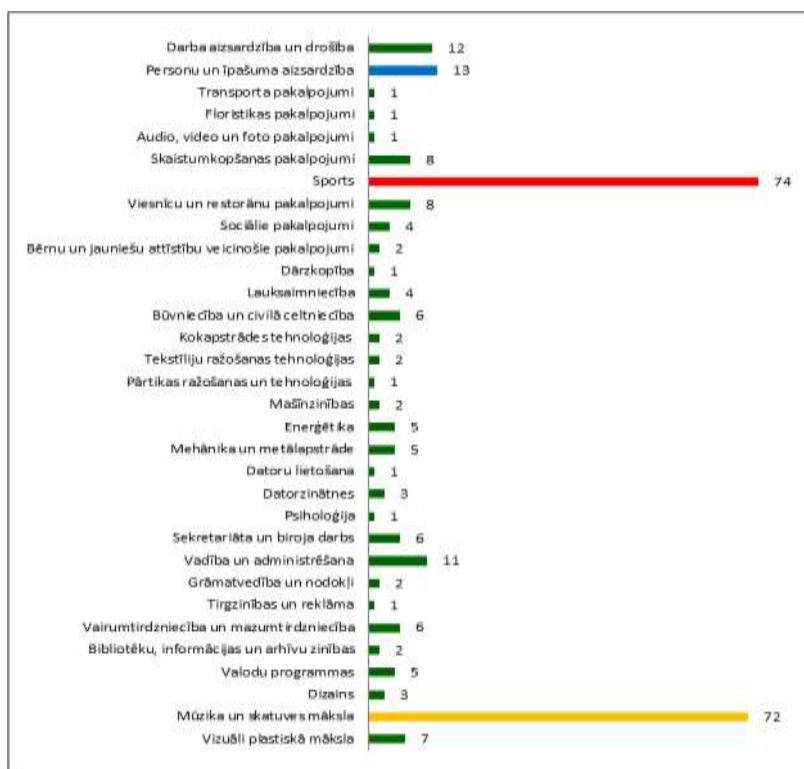
Profesionālās izglītības programmu veidi	2014.gads		2015.gads		2016.gads	
	skaits	%	skaits	%	skaits	%
Arodizglītības programmas	6	2	7	3,6	7	2,6
Profesionālās pamatzglītības programmas	13	5	16	8,2	7	2,6
Profesionālās vidējās izglītības programmas	44	16	31	15,8	31	11,3
Profesionālās tālākizglītības programmas	36	14	31	15,8	38	14,1
Profesionālās ievirzes izglītības programmas (māksla, mūzika)	101	38	36	18,4	61	22,4
Profesionālās ievirzes izglītības programmas (sports)	25	9	27	13,8	73	26,8
Profesionālās pilnveides izglītības programmas	42	16	48	24,4	55	20,2
Kopā:	267		196		272	

2.tabula. Akreditācijai pieteiktās izglītības programmas (programmu veidi 2014., 2015., 2016.gads)

Pārskata periodā 272 profesionālās izglītības programmas un izglītības iestādes profesionālās ievirzes vai profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošanā tika akreditētas 32 izglītības programmu grupās.

Visvairāk tika akreditētas profesionālās izglītības programmas *Mūzika un skatuves māksla* – 72 programmas (27%) un izglītības iestādes profesionālās ievirzes programmas *Sports* īstenošanā – 74 programmas (27%), kā arī profesionālās izglītības programmas *Personu un īpašuma aizsardzība* – 13 izglītības programmas (5%), *Darba aizsardzība un drošība* – 12 izglītības programmas (4%), *Vadība un administrēšana* – 11 izglītības

programmas (4%). Pārējo izglītības programmu grupās tika akreditēta viena līdz divpadsmit izglītības programmām (skat. 13.attēlu).

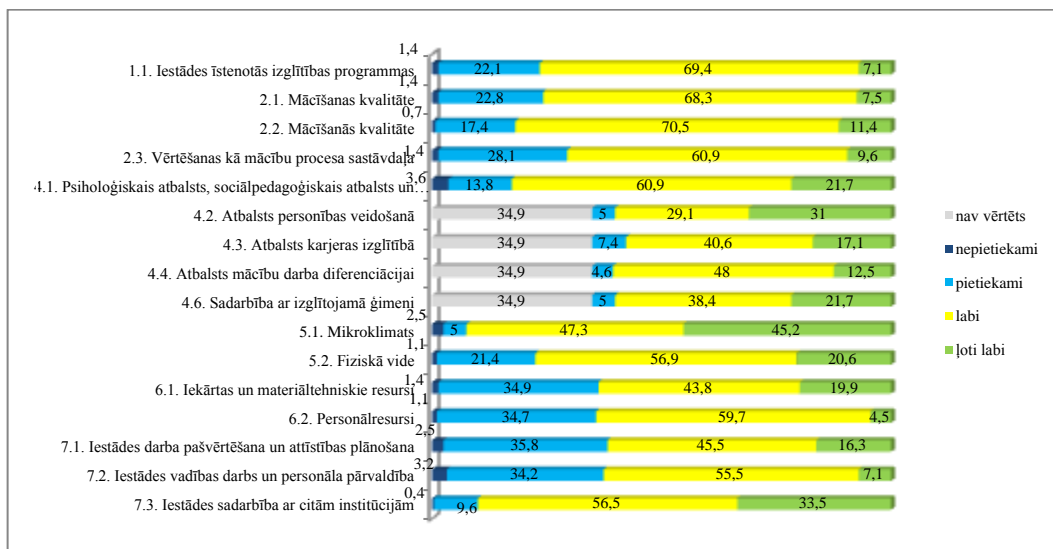

13.attēls. Akreditācijai pieteikto izglītības programmu skaits atbilstoši profesionālās izglītības programmu grupām 2016.gadā

3.1. Profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu akreditācijas rezultātu analīze pa vērtēšanas jomām un kritērijiem

3.1.1. Kopējie profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu akreditācijas rezultāti

Pārskata periodā kopumā ir veikta 281 profesionālās izglītības iestāžu un izglītību programmu akreditācija. Kvalitātes vērtējuma līmeņi tiek noteikti katram kritērijam, izņemot tos, kurus paredzēts vērtēt aprakstoši (skat. 14.attēlu).

14.attēls. Profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu kvalitātes vērtējuma līmeņu sadalījums pa kritērijiem (%)

2016.gadā kvalitātes vērtējuma līmeņu izmaiņas pa vērtēšanas jomām un kritērijiem, salīdzinājumā ar 2015.gadu, nav uzskatāmās par ļoti būtiskām. Tomēr palielinājies to kritēriju skaits, kuros izglītības programmas novērtētas ar līmeni „nepietiekami” (3.tabula).

Kritērijs	Nav vērtēts %		Nepietiekami %		Pietiekami %		Labi %		Ļoti labi %	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
1.1.Mācību saturs – iestādes īstenotās izglītības programmas			0,5	1,4	25,7	22,1	68,9	69,4	4,9	7,1
2.1. Mācīšanas kvalitāte				1,4	32,1	22,8	55,8	68,3	12,1	7,5
2.2.Mācīšanās kvalitāte				0,7	26,7	17,4	66,5	70,5	6,8	11,4
2.3.Vērtēšana kā mācību procesa sastāvdaļa			1,9	1,4	43,7	28,1	51,5	60,9	2,9	9,6
4.1.Psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana			0,5	3,6	17,5	13,8	64,1	60,9	17,9	21,7
4.2.Atbalsts personības veidošanā	42,7	34,9			9,2	5	36,9	29,1	11,2	31
4.3.Atbalsts karjeras izglītībā	42,7	34,9			11,7	7,4	28,1	40,6	17,5	17,1
4.4.Atbalsts mācību darba diferenciācijai	42,7	34,9			6,8	4,6	41,7	48	8,8	12,5
4.6.Sadarbība ar izglītojamā ģimeni	42,7	34,9			6,2	5	38,1	38,4	13	21,7
5.1.Mikroklimats				2,5	6,3	5	58,3	47,3	35,4	45,2
5.2.Fiziskā vide			0,5	1,1	21,4	21,4	60,2	56,9	17,9	20,6
6.1.Iekārtas un materiāltehniskie resursi			1	1,4	42,7	34,9	49,5	43,8	6,8	19,9
6.2.Personālresursi			1,5	1,1	35,9	34,7	46,6	59,7	16	4,5
7.1.Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana			0,5	2,5	33,5	35,8	52,4	45,5	13,6	16,3
7.2.Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība			0,5	3,2	43,7	34,2	45,1	55,5	10,7	7,1
7.3.Iestādes sadarbība ar citām institūcijām				0,4	19,4	9,6	49,5	56,5	31,1	33,5

3.tabula. Kvalitātes vērtējuma līmeņu izmaiņas 2015. un 2016.gadā

Kvalitātes līmeņa vērtējums *Nepietiekami*

Pārskata periodā ekspertu komisijas ar kvalitātes līmeni *Nepietiekami* ir novērtējušas izglītības programmas šādos kritērijos:

1.1. *Mācību saturs – iestādes īstenotās izglītības programmas* – 4,

tai skaitā:

profesionālās ievirzes izglītības programma (sports) – 1,

profesionālās pilnveides izglītības programma – 2,

profesionālās tālākizglītības programma – 1;

2.1. *Mācīšanas kvalitāte* – 4,

tai skaitā:

profesionālās ievirzes izglītības programma (sports) – 1,

profesionālās pilnveides izglītības programma – 2,

profesionālās tālākizglītības programma – 1;

2.2. *Mācīšanās kvalitāte* – 2,

tai skaitā:

profesionālās pilnveides izglītības programma – 2;

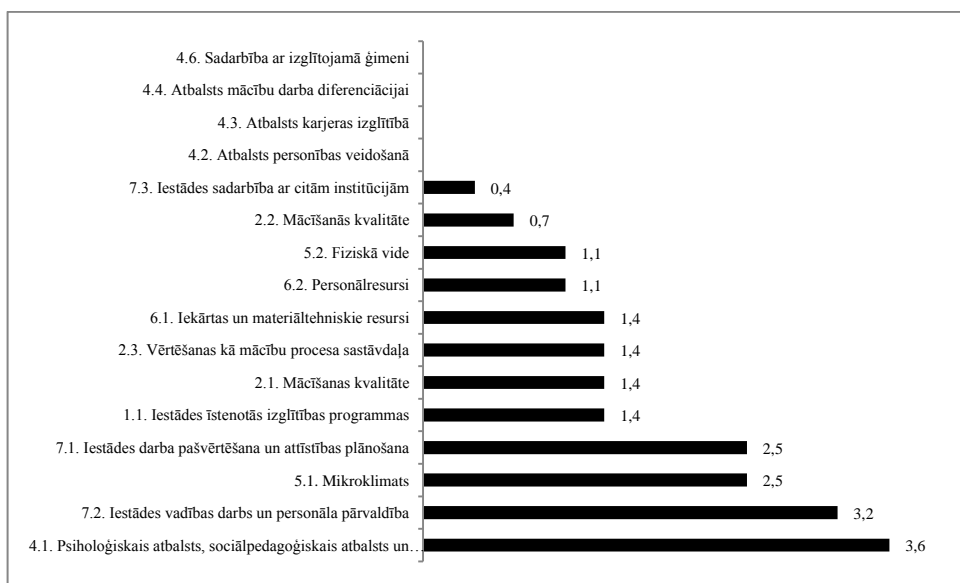
2.3. *Vērtēšana kā mācību procesa sastāvdaļa* – 4,

tai skaitā

profesionālās pilnveides izglītības programma – 3,
 profesionālās ievirzes izglītības programma (sports) – 1;
 4.1. *Psihologiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts* – 9,
 tai skaitā
 profesionālās ievirzes izglītības programma (sports) – 6,
 profesionālās pilnveides izglītības programma – 3;
 5.1. *Mikroklimats* – 7,
 tai skaitā
 profesionālās ievirzes izglītības programma (sports) – 5,
 profesionālās pilnveides izglītības programma – 2;
 5.2. *Fiziskā vide* – 3,
 tai skaitā
 profesionālās pilnveides izglītības programma – 3;
 6.1. *Iekārtas un materiāltehniskie resursi* – 4,
 tai skaitā
 profesionālās pilnveides izglītības programma – 4;
 6.2. *Personālrresursi* – 3,
 tai skaitā
 profesionālās pilnveides izglītības programma – 3;
 7.1. *Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana* – 9,
 tai skaitā
 profesionālās ievirzes izglītības programma (sports) – 6,
 profesionālās pilnveides izglītības programma – 3;
 7.2. *Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība* – 11,
 tai skaitā
 profesionālās ievirzes izglītības programma (sports) – 8,
 profesionālās pilnveides izglītības programma – 3;
 7.3. *Iestādes sadarbība ar citām institūcijām* – 1,
 tai skaitā
 profesionālās pilnveides izglītības programma – 1.

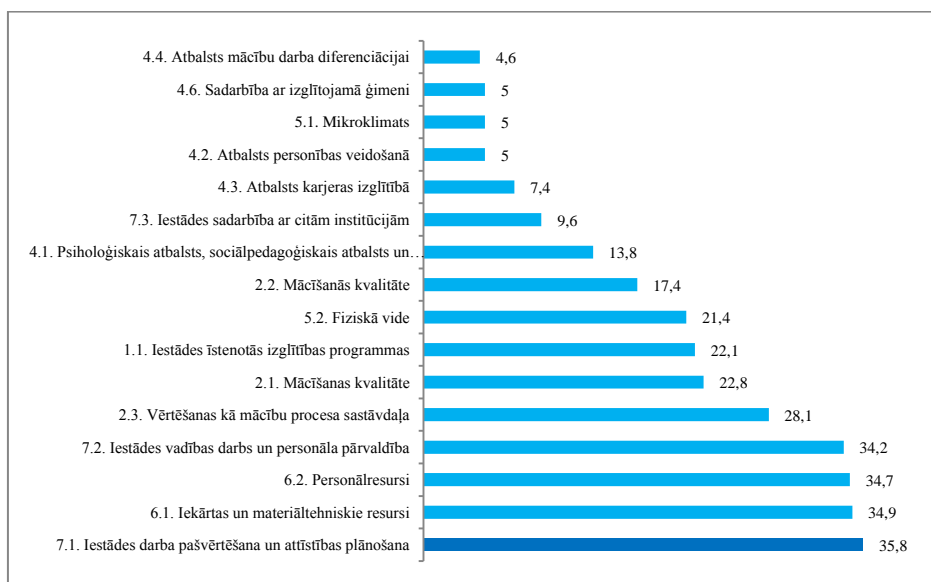
Citos kritērijos kvalitātes līmeņa novērtējums *Nepietiekami* nav saņemts. Procentuāli visvairāk kvalitātes vērtējums *Nepietiekami* ir saņemts 7.jomas 7.2.kritērijā *Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība* (skat. 15.attēlu).

15.attēls. Profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu kvalitātes vērtējumu līmeņa „Nepietiekami” īpatsvars pa kritērijiem (%)

Kvalitātes līmeņa vērtējums *Pietiekami*

Pārskata periodā ekspertu komisijas ar kvalitātes vērtējuma līmeni *Pietiekami* ir novērtējušas izglītības programmas visu jomu visos kritērijos. Procentuāli visvairāk 36% kvalitātes vērtējums *Pietiekami* ir saņemts kritērijos 6.1. *Iekārtas un materiāli tehniskie resursi*, 6.2. *Personālrresursi*, 7.1. *Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana* un 7.2. *Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība*, bet vismazāk – 5% vērtējums *Pietiekami* ir saņemts kritērijā 4.4. *Atbalsts mācību darba diferenciacijai* (skat. 16.attēlu).

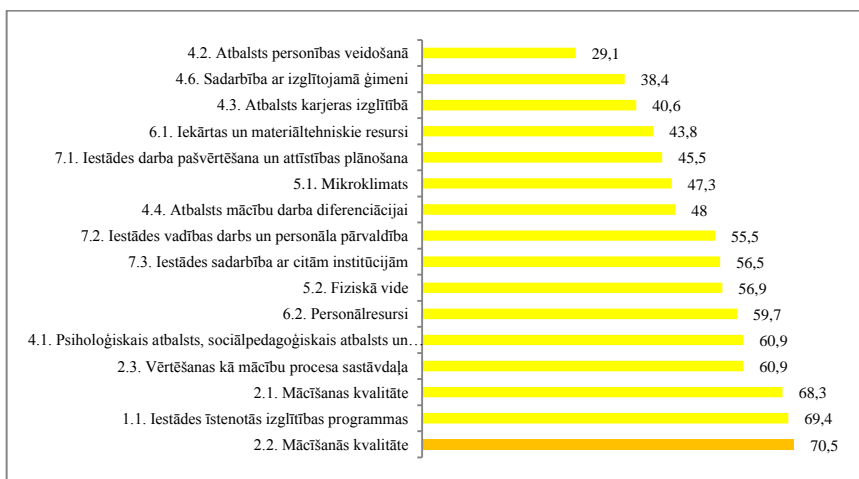

16.attēls. Profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu kvalitātes vērtējumu līmeņa „Pietiekami” īpatsvars pa kritērijiem (%)

Kvalitātes līmeņa vērtējums *Labi*

Pārskata periodā ekspertu komisijas ar kvalitātes līmeni *Labi* ir novērtējušas izglītības programmas visu jomu visos kritērijos.

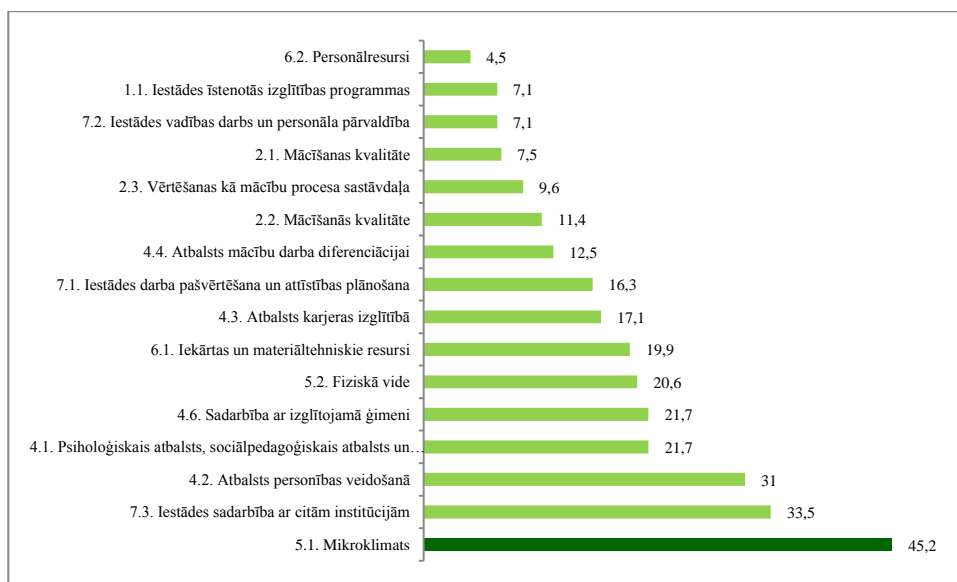
Procentuāli visvairāk kvalitātes vērtējuma līmenis *Labi* ir saņemts kritērijos 2.2. *Mācīšanās kvalitāte* – 71%, 1.1. *Mācību saturs – iestādes īstenotās izglītības programmas* un 2.1. *Mācīšanās kvalitāte* – 70%, bet vismazāk – 30% vērtējums *Labi* ir saņemts 4.2.kritērijā *Atbalsts personības veidošanā* – 29,1% (skat. 17.attēlu).

17.attēls. Profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu kvalitātes vērtējumu līmeņa „Labi” īpatsvars pa kritērijiem (%)

Kvalitātes līmeņa vērtējums *Ļoti labi*

Pārskata periodā ekspertu komisijas ar kvalitātes vērtējuma līmeni *Ļoti labi* ir novērtējušas izglītības programmas visu jomu visos kritērijos. Procentuāli visvairāk kvalitātes vērtējums *Ļoti labi* ir saņemts kritērijos 5.1. *Mikroklimats* – 45%, 7.3. *Iestādes sadarbība ar citām institūcijām* – 34%, 4.2. *Atbalsts personības veidošanā* – 31%, bet vismazāk kritērijos 6.2. *Personālrесursi* – 4,5%, 1.1. *Iestādes īstenotās izglītības programmas* un 7.2. *Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība* – 7% (skat. 18.attēlu).

18.attēls. Profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu kvalitātes vērtējumu līmeņa „Ļoti labi” īpatsvars pa kritērijiem (%).

3.1.2. Profesionālās izglītības programmu 2016.gada akreditācijas rezultātu analīze

Profesionālās pamatizglītības kvalitātes novērtējums pa kritērijiem

Profesionālā pamatizglītība ir pamata pakāpes profesionālā izglītība, kas dod iespēju iegūt pirmā līmeņa profesionālo kvalifikāciju.

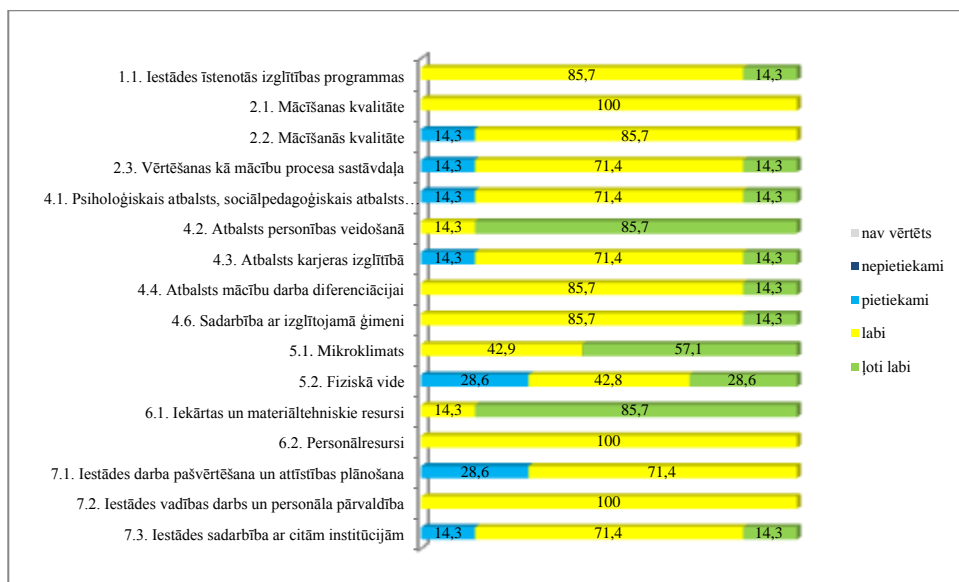
Profesionālā pamatizglītība ir īstenojama bez noteiktas iepriekšējās izglītības un tās ilgums ir no viena līdz trīs gadiem. Tomēr izglītojamajam, kurš bez iegūtas pamatizglītības ir uzsācis profesionālās pamatizglītības programmas apguvi, ir jānodrošina pedagoģiskā korekcija un pēc noslēguma pārbaudījuma nokārtošanas jāizsniedz izglītības dokuments, kas apliecina profesionālās izglītības programmas apguvi un dokuments par vispārējās pamatizglītības ieguvu.

Pārskata periodā ekspertu komisijas vērtēja 7 profesionālās pamatizglītības programmu īstenošanas kvalitāti. No tām piecas profesionālās pamatizglītības programmas īstenoja internātpamatskolas, bet divas – profesionālās vidusskolas.

Profesionālās pamatizglītības programmas 9 kritērijos ir novērtētas tikai ar kvalitātes līmeni *Ļoti labi* un *Labi* (skat. 19.attēlu).

Visaugstākais novērtējums *Ļoti labi* ir kritērijā 6.1. *Iekārtas un materiāli tehniskie resursi* un 4.2. *Atbalsts personības veidošanā* – 85,7% no visām izglītības iestādēm.

Visvairāk vērtējuma līmeni *Labi* izglītības iestādes saņēma kritērijā 2.1. *Mācīšanas kvalitāte* un 7.2. *Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība* – 100% no visām izglītības iestādēm.

19.attēls. Profesionālās pamatizglītības īstenošanas kvalitātes novērtējuma sadalījums pa novērtējuma kritērijiem (%)

Ar vērtējuma līmeni *Pietiekami* profesionālās pamatizglītības programmas ir novērtētas kritērijā 5.2. *Fiziskā vide* un 7.1. *Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana* – 28,6%, 2.2. *Mācīšanās kvalitāte*, 2.3. *Vērtēšana kā mācību procesa sastāvdaļa*, 4.1. *Psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana (drošība un darba aizsardzība)* un 7.3. *Iestādes sadarbība ar citām institūcijām* – 14,3% gadījumu.

Ar vērtējuma līmeni *Nepietiekami* profesionālās pamatizglītības programmas nav tikušas novērtētas nevienā kritērijā.

Arodizglītības programmu kvalitātes novērtējums pa kritērijiem

Arodizglītība ir daļēja vidējās pakāpes profesionālā izglītība, kas dod iespēju iegūt otrā līmeņa profesionālo kvalifikāciju.

Arodizglītības programmas īstenošanas ilgumu un apjomu, teorijas un prakses sadalījumu nosaka valsts arodizglītības standarts (Ministru kabineta 2000.gada 27.jūnija noteikumi Nr.211 „Noteikumi par valsts profesionālās vidējās izglītības un valsts arodizglītības standartu”).

Arodizglītības programmu saturu veido šādas pamatdaļas:

- ✓ teorija – vispārizglītojošie un/vai profesionālās izglītības mācību priekšmeti;
- ✓ praktiskās mācības;
- ✓ kvalifikācijas prakse.

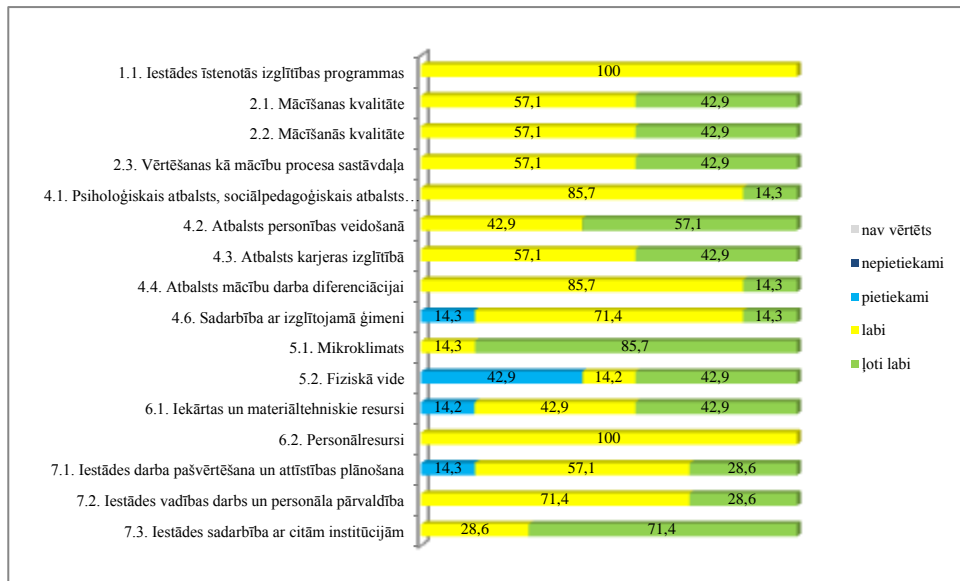
Pārskata periodā ekspertu komisijas vērtēja 7 arodizglītības programmu īstenošanas kvalitāti. Profesionālās arodizglītības programmas 12 kritērijos ir novērtētas tikai ar kvalitātes līmeni *Ļoti labi* un *Labi*.

Visaugstākais novērtējums *Ļoti labi* ir kritērijā 5.1. *Mikroklimats* – 85,7%, 7.3. *Iestādes sadarbība ar citām institūcijām* – 71,4% gadījumu.

Tikai ar kvalitātes līmeni *Labi* arodizglītības programmas novērtētas 1.1. *Izglītības iestādes īstenotās izglītības programmas* – 100%.

Visvairāk ar vērtējuma līmeni *Pietiekami* arodizglītības programmas ir novērtētas kritērijos 5.2. *Fiziskā vide* – 42,9%, 4.6. *Sadarbība ar izglītojamā ģimeni* un 7.1. *Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana* – 14,3% gadījumu.

Ar vērtējuma līmeni *Nepietiekami* arodizglītības programmas nav tikušas novērtētas nevienā kritērijā (skat. 20.attēlu).

20.attēls. Arodizglītības programmu īstenošanas kvalitātes novērtējuma sadalījums pa novērtējuma kritērijiem (%)

Profesionālās vidējās izglītības kvalitātes novērtējums pa kritērijiem

Profesionālās vidējās izglītības programmas īstenošanas ilgumu un apjomu, kā arī teorijas un prakses sadalījumu nosaka valsts profesionālās vidējās izglītības standarts (Ministru kabineta 2000.gada 27.jūnija noteikumi Nr.211 „Noteikumi par valsts profesionālās vidējās izglītības un valsts arodizglītības standartu”).

Vidējās profesionālās izglītības programmu saturu veido šādas pamatdaļas:

- ✓ teorija – vispārizglītojošie un/vai profesionālās izglītības mācību priekšmeti;
- ✓ praktiskās mācības;
- ✓ kvalifikācijas prakse.

Pārskata periodā ekspertu komisijas vērtēja 31 profesionālās vidējās izglītības programmas īstenošanās kvalitāti.

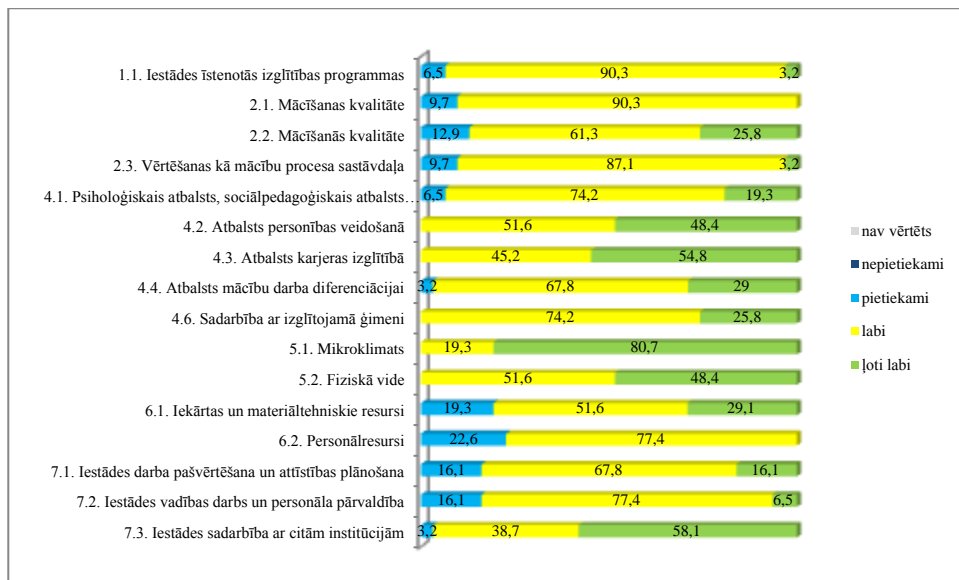
Tikai ar kvalitātes līmeni *Ļoti labi* un *Labi* profesionālās vidējās izglītības programmas novērtētas 5 kritērijos.

Visaugstākais novērtējums *Ļoti labi* ir kritērijā 5.1. *Mikroklimats* – 80,7%, 7.3. *Iestādes sadarbība ar citām institūcijām* – 58,1% gadījumu.

Visvairāk ar vērtējuma līmeni *Labi* profesionālās vidējās izglītības programmas ir novērtētas kritērijos 1.1. *Iestādes īstenošanās izglītības programmas* un 2.1. *Mācīšanās kvalitāte* – 90,3%, 6.2. *Personālresursi* – 77,4%.

Visvairāk ar vērtējuma līmeni *Pietiekami* profesionālās vidējās izglītības programmas ir novērtētas kritērijos 6.2. *Personālresursi* – 22,6%, 6.1. *Iekārtas un materiāltehniskie resursi* – 19,3%, 7.1. *Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana* – 16,1%.

Ar vērtējuma līmeni *Nepietiekami* profesionālās vidējās izglītības programmas nav tikušas novērtētas nevienā kritērijā (skat. 21.attēlu).

21.attēls. Profesionālās vidējās izglītības īstenošanas kvalitātes novērtējuma sadalījums pa novērtējuma kritērijiem (%)

Profesionālās tālākizglītības programmu kvalitātes novērtējums pa kritērijiem

Profesionālās tālākizglītības programmas izstrādā to īstenotāji atbilstoši attiecīgo profesijas standartu vai profesionālo kvalifikāciju prasībām, kā arī nozares kvalifikāciju struktūras aprakstam. Tā ietver ne mazāk kā 30% no valsts arodizglītības vai profesionālās vidējās izglītības standartā noteiktā obligātā profesionālā satura.

Profesionālās tālākizglītības programmām ir noteikts :

- ✓ izglītības programmas minimālais apjoms stundās;
- ✓ kvalifikācijas prakses apjoms stundās.

Īstenošanas ilgums, kā arī teorijas un prakses procentuālās attiecības nav reglamentētas.

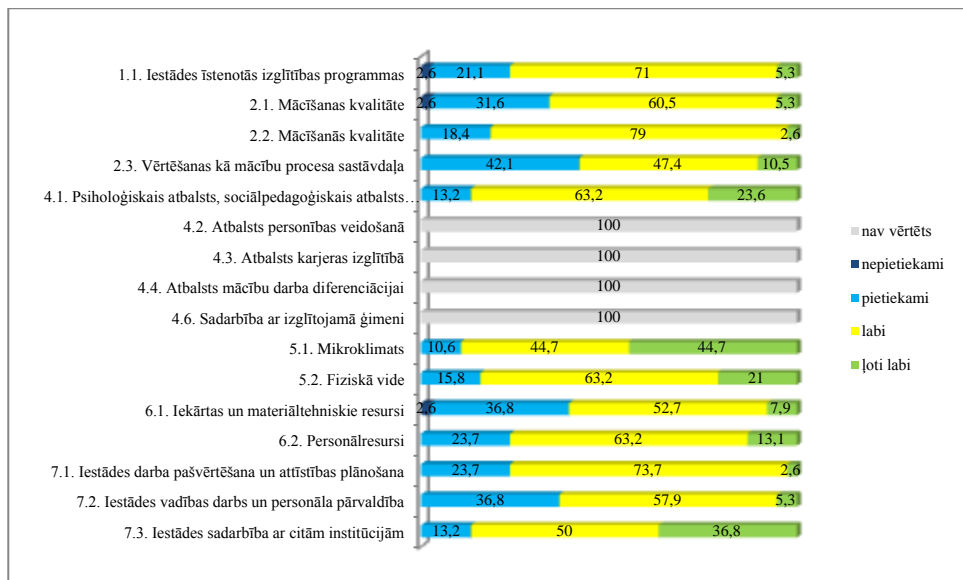
Pārskata periodā ekspertu komisijas vērtēja 38 profesionālās tālākizglītības programmu īstenošanas kvalitāti.

Tikai ar kvalitātes līmeni *Ļoti labi* un *Labi* kritērijā nav novērtēta neviena profesionālās tālākizglītības programma (skat. 22.attēlu).

Visaugstākais novērtējums *Ļoti labi* ir kritērijos 5.1. *Mikroklimats* – 44,7%, 7.3. *Iestādes sadarbība ar citām institūcijām* – 36,8% , 5.2. *Fiziskā vide* – 21% gadījumu.

Visvairāk ar vērtējuma līmeni *Labi* profesionālās tālākizglītības programmas ir novērtētas kritērijos 2.2. *Mācīšanās kvalitāte* – 79%, 7.1. *Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana* – 73,7%, 6.3. *Personālrresursi* – 63,2%.

Visvairāk ar vērtējuma līmeni *Pietiekami* profesionālās tālākizglītības programmas ir novērtētas kritērijā 2.3. *Vērtēšana kā mācību procesa sastāvdaļa* – 42,1% gadījumu, kā arī kritērijā 6.1. *Iekārtas un materiāltehniskie resursi* un 7.2. *Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība* – 36,8% gadījumu.

22.attēls. Profesionālās tālākizglītības īstenošanas kvalitātes novērtējuma sadalījums pa novērtējuma kritērijiem (%)

Ar vērtējuma līmeni *Nepietiekami* profesionālās tālākizglītības programmas ir tikušas novērtētas kritērijā 1.1. *Iestādes īstenotās izglītības programmas*, 2.1. *Mācīšanas kvalitāte* un 6.1. *Iekārtas un materiāltehniskie resursi* – 2,6% gadījumu.

Profesionālās pilnveides izglītības kvalitātes novērtējums pa kritērijiem

Profesionālās pilnveides izglītības programmas minimālais apjoms ir 160 stundas, izņemot profesionālās pilnveides programmas *Darba aizsardzības pamatlīmeņa zināšanu izglītības programma* – 60 stundas, *Specializēto zināšanu darba aizsardzības programma* – 40 stundas, *Bērnu aprūpes pamati* – 40 stundas.

Profesionālās pilnveides izglītības programmas maksimālais ilgums un uzņemšana netiek reglamentēta. Izglītojamajam, kurš apguvis profesionālās pilnveides programmu, izsniedz apliecību par profesionālās pilnveides izglītības ieguvu.

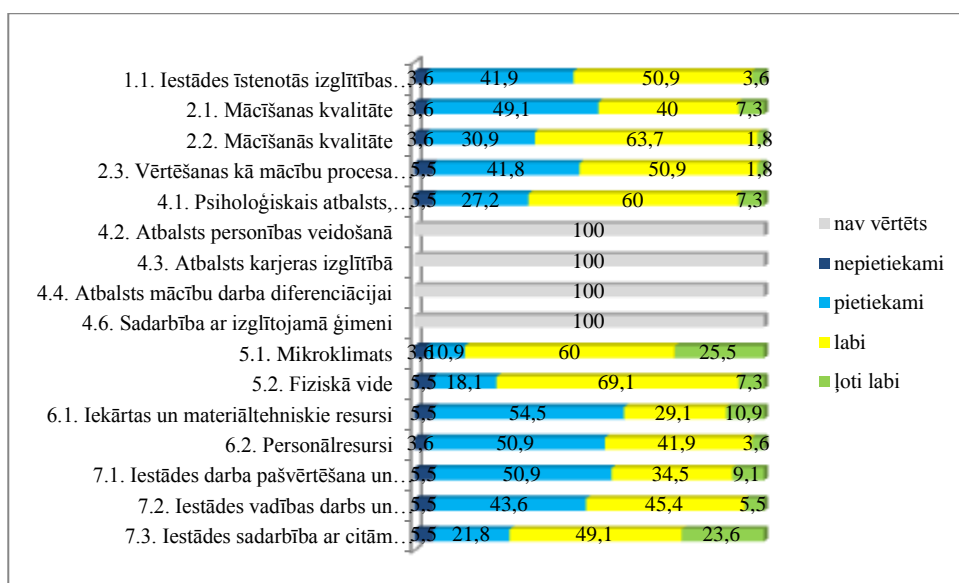
Pārskata periodā ekspertu komisijas vērtēja izglītības iestāžu darbības kvalitāti 55 profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošanā.

Tikai ar kvalitātes līmeni *Ļoti labi* un *Labi* visos kritērijos nav novērtēta neviena profesionālās pilnveides izglītības programma (skat. 23.attēlu).

Visaugstākais novērtējums *Ļoti labi* ir kritērijos 5.1. *Mikroklimats* – 25,5%, 7.3. *Iestādes sadarbība ar citām institūcijām* – 23,6% gadījumu.

Visvairāk ar vērtējuma līmeni *Labi* profesionālās pilnveides izglītības programmas ir novērtētas kritērijos 5.2. *Fiziskā vide* – 69,1%, 4.1. *Psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana (drošība un darba aizsardzība)* – 60%, 5.1. *Mikroklimats* – 60%, gadījumu.

Visvairāk ar vērtējuma līmeni *Pietiekami* profesionālās pilnveides izglītības programmas ir novērtētas kritērijā 6.2. *Personālrесursi* un 7.1. *Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana* – 50,9% gadījumu.

23.attēls. Profesionālās pilnveides programmu īstenošanas kvalitātes novērtējuma sadalījums pa novērtējuma kritērijiem (%)

Ar vērtējuma līmeni *Nepietiekami* profesionālās pilnveides izglītības programmas ir tikušas novērtētas kritērijos 1.1. *Mācību saturs – iestādes īstenotās izglītības programmas*, 2.1. *Mācīšanas kvalitāte*, 2.2. *Mācīšanās kvalitāte*, 5.1. *Mikroklimats* un 6.2. *Personālrесursi* – 3,6%, 2.3. *Vērtēšana kā mācību procesa sastāvdaļa*, 4.1. *Psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana (drošība un darba aizsardzība)*, 5.2. *Fiziskā vide*, 6.1. *Iekārtas un materiāltehniskie resursi*, 7.1. *Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana*, 7.2. *Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība* un 7.3. *Iestādes sadarbība ar citām institūcijām* – 5,5% gadījumu.

Profesionālās ievirzes izglītības programmu (māksla, mūzika) kvalitātes novērtējums pa kritērijiem

Mākslas un mūzikas profesionālās ievirzes izglītības programmu stratēģiskais mērķis ir sekmēt izglītojamo veidošanos par garīgi, fiziski un emocionāli attīstītām, atbildīgām un radošām personībām, kuras apguvušas izvēlētās mākslas un kultūras jomas pamatus, prot radoši lietot iegūto pieredzi un atbilstoši savām interesēm spēj turpināt izglītību nākamajā izglītības pakāpē.

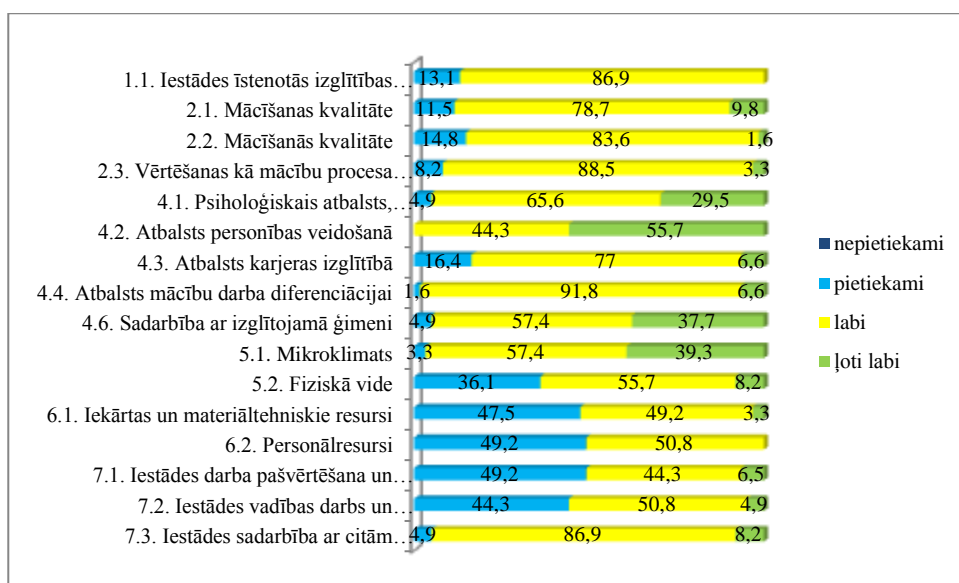
Pārskata periodā ekspertu komisijas vērtēja izglītības iestāžu darbības kvalitāti 61 profesionālās ievirzes (māksla, mūzika) izglītības programmas īstenošanā.

Tikai ar kvalitātes līmeni *Ļoti labi* un *Labi* visos kritērijos nav novērtēta neviena profesionālās ievirzes (māksla, mūzika) izglītības programma (skat. 24.attēlu).

Visaugstākais novērtējums *Ļoti labi* ir kritērijā 4.2. *Atbalsts personības veidošanā* – 55,7% gadījumu.

Visvairāk ar vērtējuma līmeni *Labi* profesionālās ievirzes (māksla, mūzika) izglītības programmas ir novērtētas kritērijos 4.4. *Atbalsts mācību darba diferenciācijai* – 91,8%, 7.3. *Iestādes sadarbība ar citām institūcijām* – 86,9%.

24.attēls. Profesionālās ievirzes (māksla, mūzika) izglītības programmu īstenošanas kvalitātes novērtējuma sadalījums pa novērtējuma kritērijiem (%)

Visvairāk ar vērtējuma līmeni *Pietiekami* profesionālās ievirzes (māksla, mūzika) izglītības programmas ir novērtētas kritērijos 6.2. *Personālrresursi* un 7.1. *Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana* – 49,2%, 7.2. *Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība* – 44,3% gadījumū.

Ar vērtējuma līmeni *Nepietiekami* profesionālās ievirzes (māksla, mūzika) izglītības programmas nav novērtētas nevienā kritērijā.

Profesionālās ievirzes (sports) izglītības programmu kvalitātes novērtējums pa kritērijiem

Profesionālās ievirzes sporta izglītības programmā ir ietverts noteikts sporta izglītības saturs.

Būtiskākais sporta profesionālās ievirzes programmas īstenošanā:

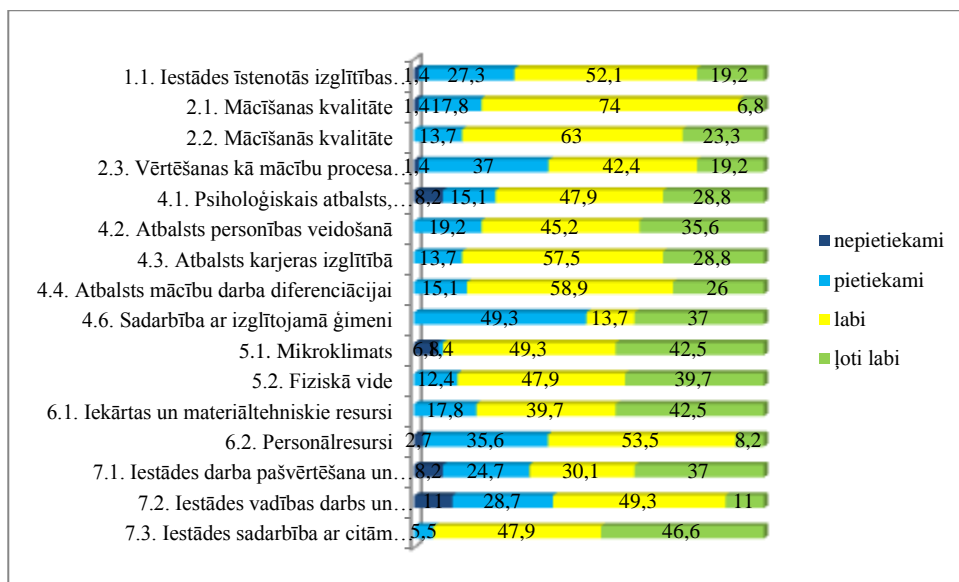
- ✓ sākuma sagatavošanas grupu nosacījumu izpilde;
- ✓ mācību treniņu, sporta meistarības pilnveidošana un augstākās sporta meistarības grupu izglītojamo dalība sacensībās;
- ✓ rezultatīvie rādītāji mācību gadā.

Normatīvie akti nosaka katram sporta veidam atšķirīgus nosacījumus minimālajam un maksimālajam izglītojamo skaitam grupā, vecumam un tādiem rezultatīvātes kritērijiem kā nodarbību apmeklējums, kontrolnormatīvu izpilde, dalība oficiālajās, valsts sacensībās, meistarsacīkstēs, izcīnītās vietas.

Pārskata periodā ekspertu komisijas vērtēja izglītības iestāžu darbības kvalitāti 73 profesionālās ievirzes (sports) izglītības programmu īstenošanā.

Tikai ar kvalitātes līmeni *Ļoti labi* un *Labi* visos kritērijos nav novērtēta neviena profesionālās ievirzes (sports) izglītības programma (skat.25.attēlu).

Visaugstākais novērtējums *Ļoti labi* ir kritērijos 7.3. *Iestādes sadarbība ar citām institūcijām* – 46,6%, 5.1. *Mikroklimats* un 6.1. *Iekārtas un materiāli tehniskie resursi* – 42,5% gadījumū.

25.attēls. Profesionālās ievirzes (sports) izglītības programmu īstenošanas kvalitātes novērtējuma sadalījums pa novērtējuma kritērijiem (%)

Visvairāk ar vērtējuma līmeni *Labi* profesionālās ievirzes (sports) izglītības programmas ir novērtētas kritērijā 2.1. *Mācīšanas kvalitāte* – 74%, 2.2. *Mācīšanās kvalitāte* – 63%, 4.4. *Atbalsts mācību darba diferenciācijai* – 58,9% gadījumu.

Visvairāk ar vērtējuma līmeni *Pietiekami* profesionālās ievirzes (sports) izglītības programmas ir novērtētas kritērijā 4.6. *Sadarbība ar izglītojamā ģimeni* – 49,3% gadījumu.

Ar vērtējuma līmeni *Nepietiekami* profesionālās ievirzes (sports) izglītības programmas ir tikušas novērtētas kritērijos 7.2. *Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība* – 11%, 4.1. *Psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana* un 7.1. *Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana* – 8,2%, 5.1. *Mikroklimate* – 6,8%, 6.2. *Personālrresursi* – 2,7%, 1.1. *Iestādes īstenotās izglītības programmas*, 2.1. *Mācīšanas kvalitāte* un 2.3. *Vērtēšana kā mācību procesa sastāvdaļa* – 1,4% gadījumu.

4. Pozitīvie sasniegumi izglītības iestāžu darbībā, īstenojot izglītības programmas

Vispārējā izglītība

Ekspertu komisijas savos ziņojumos norādījušas gan pozitīvās iezīmes, gan trūkumus izglītības iestāžu darbībā un izglītības programmu īstenošanā un sniegušas ieteikumus darba uzlabošanai. 2016.gadā atzīmētas 358 pozitīvas iezīmes izglītības iestāžu darbā un konkrētu izglītības programmu īstenošanā, visvairāk tādos kritērijos kā 2.2. *Mācīšanas kvalitāte* – 43 (12%), 5.1. *Mikroklimate* izglītības iestādē – 39 (11%), 7.3. *Izglītības iestādes sadarbība ar citām institūcijām* – 33 (9%), 4.2. *Atbalsts personības veidošanā* – 32 (9%), 4.6. *Sadarbība ar izglītojamā ģimeni* – 30 (8%) pozitīvas iezīmes.

Norādīts, ka pedagogi prasmīgi veido izglītojamo mācīšanās motivāciju, mācību stundu mērķi ir skaidri formulēti, mācību procesā izmanto daudzveidīgas mācību metodes, mācību procesā efektīvi tiek izmantotas informācijas tehnoloģijas, tiek nodrošināta starppriekšmetu saikne, veiksmīgi tiek īstenota iekļaujošā izglītība, mācību satura apguve virzīta uz izglītojamo personības attīstību, vērojamas savstarpēji pozitīvas pedagogu un izglītojamo attiecības. Izglītības iestādēs ir plašs interešu izglītības piedāvājums, kas palīdz attīstīt izglītojamo daudzveidīgās spējas. Izglītojamie piedalās dažādos konkursos, festivālos, sacensībās, muzicē, sporto. Izglītojamo personību palīdz veidot viņu iesaistīšana darba plānošanā un lēmumu pieņemšanā. Vairākās izglītības iestādēs ir aizrautīgs skolēnu parlamenta darbs, kur iespējams iesaistīties dažādu jautājumu risināšanā un attīstīt iniciatīvu.

Vairākos ekspertu komisiju ziņojumos kā pozitīva iezīme izglītības iestāžu darbā norādīta sadarbība ar izglītojamā ģimeni. Izglītības iestādēs notiek regulāras tikšanās ar vecākiem un viņu informēšana gan par izglītojamā sekmēm, gan izglītības iestādes darbu kopumā. Vecākiem tiek organizēti izglītojoši pasākumi, vecāki piedalās izglītības iestādes rīkotajos svētkos.

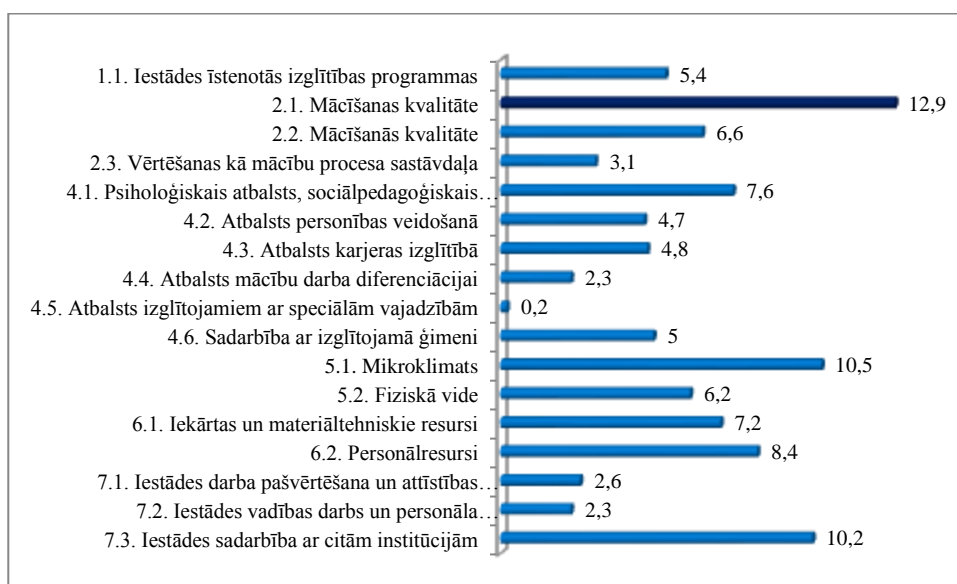
Tāpat daudzu izglītības iestāžu darbība pozitīvi novērtēta kritērijā 5.1. *Mikroklimats*, norādot, ka valda savstarpēja sapratne un cieņas pilnas attiecības starp pedagogiem, izglītojamajiem un vecākiem. Pozitīva mikroklimata izveidē nozīmīga vieta ierādīta izglītības iestādes tradīcijām, kas rada piederības apziņu savai izglītības iestādei. Tiek veidotas arī jaunas tradīcijas.

Kā pozitīvais sadarbībā ar citām institūcijām tiek norādīta ciešā sadarbība ar pašvaldību, kā arī ar uzņēmumiem, kuriem ir nozīme izglītības iestādes izvirzīto mērķu sasniegšanā un izglītojamo motivēšanā viņu nākotnes profesijas apgūšanai. Daudzas izglītības iestādes iesaistījušās starptautiskajos projektos, izglītojamie piedalās starptautiskās debašu meistarklasēs un forumos. Citās valstīs iegūta pieredze tiek izmantota ikdienas darbā.

Profesionālā izglītība

Pārskata periodā ekspertu komisijas kopumā savos ziņojumos ir norādījušas uz 1874 pozitīviem sasniegumiem un virzieniem izglītības iestāžu darbībā, īstenojot izglītības programmas. Eksperti ir norādījuši pozitīvus aspektus visu jomu visos kritērijos.

Procentuāli visvairāk pozitīvo sasniegumu un virzienu ir atzīmēts kritērijos 2.1. *Mācīšanas kvalitāte* – 12,9%, 5.1. *Mikroklimats* – 10,5%, 7.3. *Iestādes sadarbība ar citām institūcijām* – 10,2%, bet vismazāk kritērijā – 4.5. *Atbalsts izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām* – 0,2% (skat. 26.attēlu).

26.attēls. Profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu pozitīvo sasniegumu procentuālais sadalījums pa kritērijiem (%)

Par izglītības iestāžu darbību, kuras akreditētas uz 6 gadiem, akreditācijas ekspertu komisija ziņojumos norāda šādas pozitīvas iezīmes:

- ✓ izglītības iestāde veiksmīgi veido iestādes tēlu, aktīvi iesaistoties uz jauniešu auditoriju orientētos nekomerciālos pasākumos, piedaloties izstādēs, akcijās un radošos projektos;
- ✓ izglītības iestāde organizē informatīvos pasākumus izglītojamajiem (karjeras dienas), potenciālajiem izglītojamajiem un viņu ģimenēm (“atvērto durvju” dienas);

- ✓ izglītības iestādē ir sakārtota infrastruktūra, radīta mūsdienīga un pievilcīga mācību vide;
- ✓ izglītības iestāde mērķtiecīgi organizē sadarbību ar valsts institūcijām, nevalstiskajām organizācijām un darba devējiem;
- ✓ izglītojamajiem, kuri apgūst profesionālās ievirzes programmas, ir nodrošinātas iespējas piedalīties dažādās reģiona, valsts un starptautiskajās sacensībās, konkursos, izstādēs u.c.

5. Ekspertu ieteikumi

Vispārējā izglītība

2016.gadā ekspertu komisijas tikai vienai izglītības iestādei nav sniegušas ieteikumus darba uzlabošanai. Pārējo izglītības iestāžu un izglītības programmu akreditācijas gaitā sniegti 454 ieteikumi izglītības iestāžu darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai, visvairāk tādās jomās un kritērijos kā 7.2. *Izglītības iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība* – 51 (11%) ieteikums, 1.1. *Mācību saturs – izglītības iestādes īstenotās izglītības programmas* – 39 (9%) ieteikumi, 6.1. *Iekārtas un materiāltehniskie resursi* – 38 (8%) ieteikumi, 6.2. *Personālresursi* – 38 (8%) ieteikumi, 7.1. *Izglītības iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana* – 38 (8%) ieteikumi, 4.1. *Psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana (drošība un darba aizsardzība)* – 35 (8%) ieteikumi, 2.3. *Vērtēšana kā mācību procesa sastāvdaļa* – 32 (7%) ieteikumi, 2.1. *Mācīšanas kvalitāte* – 30 (7%) ieteikumi.

Ekspertu komisiju ieteikumu izglītības iestāžu darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai ir ievērojami vairāk nekā norādītās pozitīvās iezīmes. Ir jomas un kritēriji, kuros ekspertu komisijas konstatējušas daudz pozitīva, bet kurās ir arī daudz ieteikumu, piemēram, par mācīšanas kvalitāti ekspertu komisijas atzīmējušas 43 pozitīvas iezīmes, bet ir sniegušas arī 30 ieteikumus darba uzlabošanai. Par mācību saturu un izglītības iestāžu īstenoto izglītības programmu kvalitāti ekspertu komisijas atzīmējušas 22 pozitīvās iezīmes, bet sniegušas arī 30 ieteikumus darba uzlabošanai.

Tomēr ir izglītības iestāžu darbības aspekti, kuros darbs jāuzlabo lielākā mērā. Piemēram, izglītības iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība, mācību saturs un izglītības programmu īstenošana. Jāpilnveido personālresursi un materiāltehniskie resursi, izglītības iestādes pašvērtēšana un attīstības plānošana, jānodrošina izglītojamo drošība un jāsniedz viņiem psiholoģiskais atbalsts, jāuzlabo mācīšanas kvalitāte. Šīs ir ļoti nozīmīgas un būtiskas jomas izglītības kvalitātes nodrošināšanā. Analizējot ekspertu komisiju sniegtos ieteikumus izglītības iestāžu griezumā, redzams, ka visvairāk ieteikumu ir tām izglītības iestādēm, kuru vai kuru īstenoto izglītības programmu akreditācija ir atteikta

Ekspertu komisijas izglītības iestādēm norādījušas, ka jāievēro normatīvajos aktos noteiktais par izglītojamo mācību stundu slodzi, jāaktualizē licences, nepieciešams aktualizēt pārbaudes darbu grafikus, veicināt pedagogu sadarbību mācību satura plānošanā, izstrādāt individuālos plānus izglītojamajiem, kam ir mācīšanās grūtības.

Kritērijā par mācīšanas kvalitāti izglītības iestādēm ir ieteikts pilnveidot mācīšanas metodiku un mācību stundu struktūru, akcentēt mācību stundas sasniedzamos rezultātus un nodrošināt atgriezenisko saiti, diferencēt darbu, piedāvājot atšķirīgus uzdevumus talantīgajiem un izglītojamajiem ar mācīšanās grūtībām un dažādu traucējumu veidiem, mācību stundās vairāk izmantot informācijas tehnoloģijas, izstrādāt vienotu kārtību, kādā tiek nodrošināta mācību procesa norises kvalitātes uzraudzība, pilnveidot pedagogu latviešu valodas zināšanas, izstrādāt kritērijus pedagogu darba kvalitātes vērtēšanai.

Izglītības iestādēm ir sniegti ieteikumi pilnveidot vērtēšanas sistēmu, izstrādāt izglītojamo sasniegumu vērtēšanas kārtību, paredzēt pasākumus izglītojamo mācību sasniegumu uzlabošanai, pilnveidot informācijas apriti starp pedagogiem, izglītojamajiem un vecākiem par pārbaudes darbiem izvirzītajām prasībām un termiņiem. Attiecībā uz

psiholoģisko un sociālpedagoģisko atbalstu izglītojamajiem un viņu drošības garantēšanu ekspertu komisijas norādījušas, ka atsevišķās izglītības iestādēs nepieciešams psihologs, logopēds, sociālais pedagogs, ka teritorijas uzraudzīšanai nepieciešams piesaistīt pašvaldības policistus, ka jāveic drošības instruktāžas izglītojamajiem, jāorganizē praktiskās mācības par rīcību ārkārtas situācijās, jāizveido kārtība, kādā notiek kavējumu uzskaitē, pedagogiem vairāk jāsadarbojas ar atbalsta personālu.

Tāpat arī viens no ieteikumiem ir uzlabot materiāltechnisko bāzi: pilnveidot sporta infrastruktūru, modernizēt dažādus kabinetus, izveidot ventilācijas un ugunsdrošības sistēmas, piemērot telpas izglītojamajiem ar kustību traucējumiem, iegādāties mācību līdzekļus speciālo izglītības programmu īstenošanai.

Daudzām izglītības iestādēm ekspertu komisijas ziņojumos ir norādīts, ka jāievēro Ministru kabineta 2014.gada 28.oktobra noteikumos Nr.662 "Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtība" noteiktais. Ne visiem pedagogiem veikta ārvalstīs iegūto izglītības dokumentu pielīdzināšana Latvijas izglītības sistēmai. Izglītības iestādēm nepieciešams arī sakārtot pedagogu amatu aprakstus un nodrošināt zināšanu apguvi bērnu tiesību aizsardzības jautājumos.

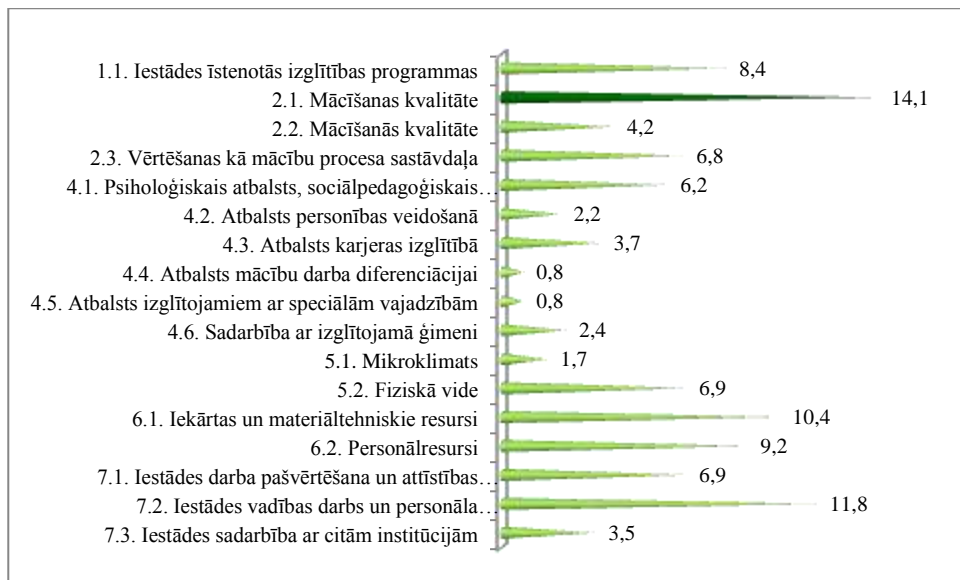
Ekspertu komisijas ieteikušas pilnveidot izglītības iestāžu darba pašvērtēšanu un attīstības plānošanu un šajā darbā iesaistīt pedagogus, izglītojamo pašpārvaldes, izglītības iestāžu padomes.

Visvairāk ekspertu komisiju ieteikumi ir par izglītības iestāžu vadības darbu un personāla pārvaldību. Daudzām izglītības iestādēm jāpilnveido nolikumi un iekšējie normatīvie akti atbilstoši ārējo normatīvo aktu prasībām. Sniegti ieteikumi izglītības iestāžu attīstības plānos iekļaut konkrētas, sasniedzamas un izmērāmas prioritātes un rezultātu novērtēšanas kritērijus. Ir izglītības iestādes, kurām jāpilnveido iekšējās kontroles procesi, šajā darbā ieteikts iesaistīt metodisko komisiju vadītājus. Izglītības iestāžu vadībai jāinformē personāls par pieņemtajiem lēmumiem un to izpildi. Ekspertu komisijas norāda, ka būtiska nozīme ir inovāciju ieviešanai izglītības iestāžu darbā un pieredzes apmaiņas organizēšanai gan izglītības iestādē, gan sadarbībā ar citām izglītības iestādēm.

Tas, ka ekspertu komisiju ieteikumu ir tik daudz, var liecināt gan par izglītības iestāžu darbā esošiem trūkumiem, gan par ekspertu komisiju centieniem panākt augstāku izglītības iestāžu darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitāti, pie tam rekomendējot uzlabot ne tikai vājas izglītības iestāžu darbības jomas, bet reizēm arī pilnveidot kopumā jau labi funkcionējošus aspektus. Tomēr būtiski samazināt trūkumus ir tādās izglītības procesa jomās un kritērijos kā mācību saturs un īstenošanās izglītības programmas, mācīšanas kvalitāte, izglītības iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība, personālrեսursi.

Profesionālā izglītība

Pārskata periodā ekspertu komisijas kopumā savos ziņojumos ir sniegušas 2806 ieteikumus profesionālās izglītības iestāžu darbības kvalitātes uzlabošanai. Pārskata periodā eksperti ir snieguši ieteikumus visu jomu visos kritērijos (skat. 27.attēlu).

27.attēls. Ekspertu ieteikumu profesionālās izglītības iestādēm un izglītības programmām procentuālais sadalījums pa kritērijiem (%)

Procentuāli visvairāk ekspertu ieteikumu ir sniegts kritērijos 2.1. *Mācīšanas kvalitāte* – 14,1%, 7.2. *Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība* – 11,8%, 6.1. *Iekārtas un materiāli tehniskie resursi* – 10,4%, bet vismazāk – kritērijos 4.5. *Atbalsts izglītojamiem ar speciālām vajadzībām* – 0,8%, 4.4. *Atbalsts mācību darba diferenciacijai* – 0,8%, 5.1. *Mikroklīmats* – 1,7%, 4.2. *Atbalsts personības veidošanā* – 2,2%, 4.6. *Sadarbība ar izglītojamā ģimeni* – 2,4 %.

Izglītības iestādēm, kuras īsteno profesionālās izglītības programmas, nepieciešams:

- ✓ aktualizēt izglītības programmas, t.sk. mācību priekšmetu vai kursu programmas atbilstoši nozares attīstībai, t.sk. pašvaldības / plānošanas reģiona vajadzībām;
- ✓ rast iespēju plašāk saistīt mācību procesu ar reālo dzīvi;
- ✓ piesaistīt Eiropas Savienības finansējumu izglītības iestādes labiekārtošanai, mācību kabinetu renovācijai un mācību līdzekļu iegādei;
- ✓ analizēt izglītojamo sasniegumus ikdienas darbā, valsts pārbaudes darbos un profesionālās kvalifikācijas eksāmenos, plānot darbības izglītojamo mācību sasniegumu uzlabošanai;
- ✓ savlaicīgi plānot izglītības iestādes pedagogu profesionālās kompetences pilnveidi;
- ✓ uzlabot metodiskā darba organizēšanu, nodrošinot daudzveidīgu un mūsdienīgu mācību metožu pielietojumu izglītības procesā;
- ✓ turpināt darbu pie mācību materiālu izveides profesionālajos mācību priekšmetos. Papildināt pārbaudes darbu datu bāzi. Ievietot mācību materiālus izglītības iestādē izmantojamajā mācību platformā;
- ✓ dažādot pedagogu izmantotās mācību metodes atbilstoši mācību priekšmeta specifikai un mācību satura prasībām.

Privātajām profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides izglītības iestādēm nepieciešams:

- ✓ savlaicīgi aktualizēt izglītības programmas, t. sk. mācību priekšmetu vai kursu programmas atbilstoši normatīvo aktu prasībām, nozares attīstībai, to izstrādē iesaistīt darba devējus un / vai darba devēju organizācijas;
- ✓ ievietot Valsts izglītības informācijas sistēmā (turpmāk – VIIS) aktuālo informāciju par izglītības iestādi, izglītības programmām, īstenošanas vietām (adresēm), pedagogiem u.c. (atbilstoši kvalitātes dienesta rīcībā esošajai informācijai, par daudzām profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides izglītības iestādēm VIIS publicētās ziņas ir novecojušas vai neprecīzas);

- ✓ aktualizēt izglītības programmās iekļauto mācību literatūru atbilstoši nozares attīstības tendencēm;
- ✓ pilnveidot pašvērtēšanas un izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmas;
- ✓ izglītības iestādes darbības analīzē un pašvērtēšanas procesā iesaistīt personālu un izglītojamos;
- ✓ sadarbībā ar darba devējiem, turpināt darbu pie izglītojamo piesaistes;
- ✓ papildināt mācību tehnisko līdzekļu bāzi, iegādājoties izglītības programmu specifikai un nozares prasībām atbilstošus mācību tehniskos līdzekļus, papildināt mācību literatūras krātuvi;
- ✓ nodrošināt pedagogu savstarpēju dalīšanos pieredzē, individuālo programmu izstrādē;
- ✓ uzlabot izglītības iestādes vadības darbu un personāla pārvaldību.

6. Ieteikumu izpildes monitorings

Vispārējā izglītība

Atbilstoši MK noteikumu Nr.852 27.punktā noteiktajam izglītības iestādes līdz 2016.gada 1.decembrim informēja kvalitātes dienestu par ekspertu komisiju ziņojumos norādīto ieteikumu ieviešanu. Saskaņā ar izglītības iestāžu sniegto informāciju kvalitātes dienests secina, ka lielākā daļa jeb 60% ekspertu komisiju ieteikumu ir izpildīti, daļēji izpildīti ir 32% ieteikumu, vēl nav izpildīti 8% ieteikumu.

Visvairāk neizpildīto un daļēji izpildīto ekspertu komisiju ieteikumu ir kritērijā par izglītības iestāžu iekārtām un materiāltehniskajiem resursiem. Šo ieteikumu izpilde bieži vien ir sarežģīta un laikietilpīga, un to nav iespējams paveikt vienā gadā, piemēram, veikt mācību kabinetu renovāciju, pilnveidot sporta infrastruktūru, ierīkot rotaļistabu un citas telpas, izveidot ventilācijas sistēmu, nomainīt ugunsdrošības sistēmu, ieviest jaunākās tehnoloģijas. Šo ieteikumu izpildē izglītības iestādēm palīdz to dibinātāji.

Daudz daļēji izpildītu vai neizpildītu ieteikumu ir kritērijā par iestādes vadības darbu un personāla pārvaldību. Nav izpildīti ieteikumi par vides riska faktoru izvērtējumu un nav izveidota pedagogu pašvērtēšanas sistēma. Daļēji izpildīti ir tādi ieteikumi kā iekšējo normatīvo aktu sakārtošana, darba līgumu precizēšana, pedagogu izglītības un profesionālās kvalifikācijas pilnveide, izglītības iestādes darba organizācijas sakārtošana.

11 daļēji izpildīti un 3 neizpildīti ieteikumi ir kritērijā par izglītības iestādes darba pašvērtēšanu un attīstības plānošanu. Pašvērtējuma ziņojuma sagatavošanā nav iesaistīti visi pedagogi, vecāku, izglītojamo pārstāvji, kā arī dibinātājs. Izglītības iestāžu attīstības plānu analīze tiek veikta daļēji.

Nav izpildīti visi ieteikumi izglītības iestāžu fiziskās vides sakārtošanā, kā arī nav sakārtoti līgumi par telpu un teritorijas izmantošanu interešu izglītības pulciņu vajadzībām, nav veikti vai daļēji veikti telpu remonts, elektroinstalācijas nomaiņa, kanalizācijas sakārtošana un citi darbi.

Izglītības iestādēm vēl jāpilda ieteikumi par psiholoģisko un sociālpedagoģisko atbalstu izglītojamajiem un viņu drošības garantēšanu. Vēl nav izpildīti ekspertu komisiju ieteikumi par evakuācijas plāna izstrādi atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam, nav ierīkota gājēju pāreja pie izglītības iestādes, nav nodrošināta vai ir daļēji nodrošināta logopēda, sociālā pedagoga, psihologa pieejamība izglītības iestādēs, visi darbinieki vēl nav izgājuši obligātās veselības pārbaudes, vēl nepieciešams veikt izglītojamo drošības instruktāžas.

Visi ekspertu komisiju ieteikumi ir izpildīti kritērijā par izglītojamo sasniegumiem ikdienas darbā. Pa vienam daļēji izpildītam ieteikumam ir kritērijā par vērtēšanu kā mācību procesa sastāvdaļu un izglītojamo sasniegumiem valsts pārbaudes darbos.

Tādējādi redzams, ka izglītības iestādēm, kas īsteno vispārējās izglītības programmas, nepieciešams sakārtot izglītības iestādes iekšējo organizatorisko struktūru, pārskatīt un aktualizēt iekšējos normatīvos aktus atbilstoši ārējo normatīvo aktu prasībām, īstentot personālvadības sistēmu – darbinieku vērtēšanas sistēmu, psihoemocionālā atbalsta

saņemšanas iespējas pedagogiem, atbalsta personālam un citiem darbiniekiem, mērķtiecīgu un jēgpilnu pieredzes apmaiņu organizēšanu un profesionālās kompetences pilnveides programmu apmeklēšanu. Vienlaikus nepieciešams aktualizēt izglītības iestādes obligāto dokumentāciju, plānot un pilnveidot materiāltehnisko bāzi atbilstoši mūsdienu prasībām (dabaszinības, sports, mājturība zēniem un meitenēm, mūzika). Tāpat jāveido un jāsteno pedagogu profesionālās kompetences pilnveides plāns, paredzot kursus bērnu tiesību aizsardzības jomā, iekļaujotā un speciālajā izglītībā, audzināšanas jautājumos, kā arī jāpilnveido pašvērtēšanas un darba plānošanas sistēma, iesaistot tajā visas ar izglītības iestādes darbību iesaistītās ieinteresētās puses un veidojot sistemātisku pieeju izglītības iestādes darba analīzei un plānošanai.

Profesionālā izglītība

Profesionālās izglītības iestādēs 2016.gada pārskata periodā ir apkopota informācija par 442 ieteikumiem (2015.gadā – par 436 ieteikumiem).

Vērtējot izglītības iestāžu iesūtītos pārskatus par akreditācijas ekspertu ieteikumu izpildi, var secināt, ka ekspertu komisiju ieteikumus jautājumos par materiāltehniskās bāzes pilnveidi un fiziskās vides uzlabošanu izglītības iestādes ir spējušas izpildīt, cieši sadarbojoties ar dibinātāju, kā arī piesaistot ESF projektu līdzekļus u.c. projektu finansējumu.

Neizpildītie ieteikumi galvenokārt saistīti ar nepieciešamību piesaistīt papildu finansējumu, lai, piemēram, modernizētu materiāltehnisko bāzi, uzlabotu fizisko vidi.

Savukārt izpildītie ieteikumi lielā mērā saistāmi ar faktu, ka izglītības iestādes arvien lielāku uzmanību pievērš normatīvo aktu prasību izpildei. Turklāt ekspertu komisijas ieteikumi ļauj izglītības iestādēm pamatoti lūgt atbalstu dibinātājam izglītības iestādes darbības attīstībai.

Izglītības iestādes, kas iesūtījušas pārskatus par ieteikumu izpildi, kā izpildītus atzīmējušas 58,7 % ieteikumu, kā daļēji izpildītus – 31,4 %, kā neizpildītus – 7,7 %, savukārt par 2,2 % ieteikumu informācija nav sniegta.

7. Iepriekšējā perioda kvalitātes dienesta informatīvā ziņojuma ieteikumu ieviešana

MK noteikumu Nr.225 4.9.apakšpunktā noteikts kvalitātes dienesta uzdevums regulāri sagatavot ziņojumus par izglītības kvalitāti (izņemot augstāko izglītību) un sniegt priekšlikums jautājumos, kas saistīti ar izglītības politikas plānošanu un īstenošanu.

Informatīvajā ziņojumā “Vispārējās izglītības iestāžu darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes ārējais novērtējums un akreditācijas ekspertu komisiju ieteikumu ieviešana izglītības iestādēs 2015.gadā” (turpmāk – informatīvais ziņojums par 2015.gadu) izteikti 32 dažādi priekšlikumi izglītības kvalitātes paaugstināšanai.

Ziņojumā ieteikts īstenot mācību darba diferenciaciju un atbalsta sniegšanu izglītojamajiem ar speciālajām vajadzībām, kā arī nodrošināt izglītojamajiem atbalsta personāla pakalpojumu pieejamību.

Ekspertu komisijas 23 gadījumos ieteikušas diferencēt darbu mācību stundās, piedāvājot atšķirīgus uzdevumus talantīgajiem un tiem izglītojamajiem, kam ir grūtības mācībās. Tas nozīmē, ka pie mācību darba diferenciacijas izglītības iestādēm jāturpina strādāt.

Arī 2015.gada ziņojumā pievērsta uzmanība izglītības iestāžu pienākumam sakārtot iekšējos normatīvos aktus un aktualizēt obligāto dokumentāciju. Izglītības iestādes, kā norādīts to atskaitēs par ekspertu komisiju ieteikumu izpildi, turpina darbu pie iekšējo normatīvo aktu sakārtošanas, lai tie atbilstu ārējiem normatīvajiem aktiem, tomēr ne visos gadījumos normatīvo aktu prasības tiek ievērotas, tai skaitā par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveidi.

Informatīvajā ziņojumā par 2015.gadu izteikts priekšlikums regulāri novērtēt pedagogu darba kvalitāti saskaņā ar izglītības iestādes noteiktiem kritērijiem un pilnveidot pedagogu pašvērtēšanas sistēmu, saistot to ar izglītības iestādes noteiktajām prioritātēm. Pedagogu pašvērtēšana notiek lielākajā daļā izglītības iestāžu, tomēr ne visās izglītības iestādēs izstrādāti kritēriji pedagogu darba kvalitātes novērtēšanai. Vairākas izglītības iestādes atskaitēs par ekspertu komisiju ieteikumu izpildi norādījušas, ka ieteikums par pašvērtēšanas sistēmas izveidi, saistot to ar izglītības iestādes noteiktajām prioritātēm, vēl nav izpildīts vai ir daļēji izpildīts.

Tāpat ziņojumā bija vērsta uzmanība uz nepieciešamību apkopot labās prakses piemērus un veicināt pedagogu un izglītības iestāžu sadarbību, daloties pieredzē par labās prakses piemēru ieviešanu. Kā norādījušas ekspertu komisijas savos ziņojumos, pedagogi savā starpā sadarbojas, informē kolēģus par kursos un semināros uzziņāto, atsevišķu izglītības iestāžu pedagogi pat vada seminārus un kursus citu izglītības iestāžu pedagogiem. Tomēr nav informācijas, vai labās prakses piemēri izglītības iestādēs tiek apkopoti.

Tika norādīts arī uz nepieciešamību aktivizēt izglītības iestāžu sadarbību ar izglītības iestādes dibinātāju un citām ieinteresētajām pusēm izglītības kvalitātes nodrošināšanā. Sadarbība ar izglītības iestāžu dibinātājiem notiek, īpaši izglītības iestādes fiziskās vides uzlabošanas jautājumos un materiāltehnisko resursu pilnveidošanā.

2016.gadā kvalitātes dienests aktīvi pildījis ieteikumu sagatavot jaunus akreditācijas ekspertus un pilnveidot gan esošo ekspertu, gan izglītības iestāžu vadītāju profesionālo kompetenci. Kvalitātes dienests organizējis izglītības iestāžu vadītāju kursus, pilnveidojot viņu profesionālās kompetences par izglītības iestādes darbības tiesiskumu, izglītības iestādes pašvērtēšanu, līderības veicināšanu, atbalstu izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām, audzināšanas darbu, izglītības iestādes darbības kvalitātes novērtēšanu un citiem jautājumiem. 2016.gadā vispārējās izglītības iestāžu vadītāju kursu apliecības saņēmuši 259 izglītības iestāžu vadītāji.

Kvalitātes dienests pārskata periodā arī veicis ar mācību un audzināšanas procesu saistītas analītiskās izpētes un sagatavojis ziņojumus “Otrgadniecība izglītības iestādēs, kas īsteno vispārējās pamatzglītības programmas Latvijā” un “Vispārējās izglītības un profesionālās izglītības iestāžu izglītojamo kavējumi un rīcība to novēršanai”.

Informatīvajā ziņojumā par 2015.gadu izteikti arī priekšlikumi par pedagogu izglītības un profesionālās kvalifikācijas, kā arī pedagogu profesionālās kompetences pilnveides jautājumiem. Pēc Izglītības un zinātnes ministrijas sniegtās informācijas, ir izveidota darba grupa, kura strādā pie konceptuāli citāda risinājuma par prasībām pedagogu izglītībai un profesionālajai kvalifikācijai, un tiek gatavoti grozījumi Ministru kabineta 2014.gada 28.oktobra noteikumos Nr.662 “Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību”.

8. Secinājumi

Vispārējā izglītība

1. Ekspertu komisijas 2016.gadā ir izvērtējušas 31 izglītības iestādes darbības kvalitāti un 110 izglītības programmu īstenošanas kvalitāti.

2. Ir palielinājies to izglītības programmu skaits, kuras akreditētas uz 2 gadiem, kas 2016.gadā ir 18% no visām akreditējām pieteiktajām izglītības programmām (2015.gadā – 8%, 2014.gadā – 15%), un to izglītības programmu skaits, kuru akreditācija atteikta (2016.gadā – 10%; 2015.gadā – 1%; 2014.gadā – 1%).

3. 2016.gadā palielinājies akreditācijai pieteikto privāto izglītības iestāžu īpatsvars. 2016.gadā no visām akreditētajām izglītības iestādēm 34% ir privātās izglītības iestādes, kas ir par 20% vairāk nekā 2015.gadā. No visām akreditējām pieteiktajām izglītības programmām 24% ir izglītības programmas, kuras īsteno privātās izglītības iestādes. No šīm izglītības programmām 27% izglītības programmu akreditētas uz 2 gadiem, bet 15% izglītības

programmu saņēmušas akreditācijas atteikumu. Tas nozīmē, ka 42% izglītības programmu, ko īsteno privātās izglītības iestādes, ir būtiskas nepilnības to īstenošanā.

4. Valsts un pašvaldību dibinātajās izglītības iestādēs uz 2 gadiem ir akreditēti 16% izglītības programmu, bet akreditācija atteikta 8% izglītības programmu. Tas nozīmē, ka izglītības kvalitāte jāpilnveido 24% izglītības programmu.

5. 2016.gadā 20% speciālās izglītības programmu akreditētas uz 2 gadiem, bet akreditācija atteikta 13% speciālās izglītības programmu, no tām 3 speciālās izglītības programmas atkārtotā akreditācijā tomēr tika akreditētas. 2015.gadā uz 2 gadiem bija akreditēti 8% speciālās izglītības programmu, bet 2014.gadā – 16% speciālās izglītības programmu. Var izdarīt pieņēmumu, ka šādus rezultātus ir ietekmējis izglītības kvalitātes vērtēšanas kvalitātes pieaugums.

6. 2016.gadā ekspertu komisijas atzīmējušas 358 pozitīvas iezīmes izglītības iestāžu darbā un izglītības programmu īstenošanā, visvairāk tādos kritērijos kā 2.1. *Mācīšanas kvalitāte* – 12%, 5.2. *Mikroklimats* – 11%, 7.3. *Izglītības iestādes sadarbība ar citām institūcijām* – 9%, 4.2. *Atbalsts personības veidošanā* – 9%, 4.6. *Sadarbība ar izglītojamā ģimeni* – 8% pozitīvu iezīmju.

7. Ekspertu komisijas sniegušas izglītības iestādēm 454 ieteikumus to darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai, visvairāk tādās jomās un kritērijos kā 7.2. *Izglītības iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība* – 11%, 1.1. *Mācību saturs – izglītības iestādes īstenotās izglītības programmas* – 9%, 6.1. *Iekārtas un materiāltehniskie resursi* – 8%, 6.2. *Personālrесursi* – 8%, 7.1. *Izglītības iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana* – 8%, 4.1. *Psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana (drošība un darba aizsardzība)* – 8%, 2.3. *Vērtēšana kā mācību procesa sastāvdaļa* – 7%, 2.1. *Mācīšanas kvalitāte* – 7% ieteikumu.

8. Pamatojoties uz izglītības iestāžu sniegto informāciju, secināms, ka 60% ieteikumu ir izpildīti, 32% ieteikumu – daļēji izpildīti, 8% ieteikumu vēl nav izpildīti. Visvairāk daļēji izpildīto un neizpildīto ieteikumu ir tajos kritērijos, kuru izpildei nepieciešams ilgāks laiks, piemēram, materiāltehnisko resursu pilnveidošanai, tāpēc to izpilde gaidāma ne ātrāk kā nākamajā pārskata periodā.

Profesionālā izglītība

1. Analizējot izglītības iestāžu darbības un izglītības programmu īstenošanas ārējās novērtēšanas rezultātus 2016.gadā un ekspertu komisiju ieteikumu ieviešanu izglītības iestādēs, redzamas tās izglītības iestāžu darbības jomas, kurās kvalitātes vērtējuma līmenis ir augsts, kā arī tās, kuras jāpilnveido. Piemēram, izglītojamajiem ir iespēja apgūt daudzveidīgas izglītības programmas un saņemt nepieciešamo atbalstu problēmu risināšanā un savu spēju attīstīšanā. Tomēr izglītības iestāžu vadībai un pedagogiem jārisina tādi aktuāli jautājumi kā mācīšanas kvalitātes uzlabošana, balstoties uz jaunajām atziņām par kompetenču pieeju mācību satura apguvē, pedagogu profesionālās izaugsmes veicināšana, balstot to uz sadarbības pedagoģiju, kā arī jāveicina izglītības iestādes un pedagogu kopējs redzējums uz mācību procesa attīstību. Būtiski ir nodrošināt izglītojamajiem drošu un attīstošu vidi izglītības iestādēs, kur katrs būtu pasargāts no pārdarījumiem un varētu attīstīties harmoniski.

2. No visām akreditācijai pieteiktajām izglītības programmām 41,3% ir izglītības programmas, kuras īsteno privātās izglītības iestādes. No šīm izglītības programmām 40,5% izglītības programmu akreditētas uz 2 gadiem, bet 6% izglītības programmu saņēmušas akreditācijas atteikumu. Tas nozīmē, ka 46,5% izglītības programmu, ko īsteno privātās izglītības iestādes, ir būtiskas nepilnības izglītības programmu īstenošanā. Valsts un pašvaldību dibinātajās izglītības iestādēs ir mazāks procents izglītības programmu, kuras īstenas zemākā kvalitātē – uz 2 gadiem ir akreditēti 8,5% izglītības programmu, bet akreditācija nav atteikta nevienai izglītības programmai.

3. 2016.gadā ekspertu komisijas atzīmējušas 1874 pozitīvus sasniegumus izglītības iestāžu darbā un izglītības programmu īstenošanā, visvairāk tādos kritērijos kā 2.1. *Mācīšanas kvalitāte* – 12,9%, 5.1. *Mikroklimats* – 10,5%, 7.3. *Izglītības iestādes sadarbība ar citām institūcijām* – 10,2% pozitīvu iezīmju.

4. Ekspertu komisijas sniegušas izglītības iestādēm 281 ieteikumus to darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai, visvairāk tādās jomās un kritērijos kā 2.1. *Mācīšanas kvalitāte* – 14,1%, 7.2. *Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība* – 11,8%, 1.1. *Mācību saturs* – izglītības iestādes īstentās izglītības programmas – 8,4%, 6.1. *Iekārtas un materiāltehniskie resursi* – 10,4%, 6.2. *Personālrесursi* – 9,2%, 7.1. *Izglītības iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana* – 6,9%, ieteikumu.

5. Pamatojoties uz izglītības iestāžu sniegto informāciju, secināms, ka 58,7% ieteikumu ir izpildīti, 31,4% ieteikumu – daļēji izpildīti, 7,7% ieteikumu vēl nav izpildīti. Visvairāk daļēji izpildīto un neizpildīto ieteikumu ir tajos kritērijos, kuru izpildei nepieciešams ilgāks laiks, piemēram, materiāltehnisko resursu pilnveidošanai, tāpēc to izpilde gaidāma ne ātrāk kā nākamajā pārskata periodā.

9. Priekšlikumi

Izglītības kvalitātes paaugstināšanā izglītības iestādēs nepieciešama visu ieinteresēto pušu iesaiste, kas var dot nozīmīgu ieguldījumu šī jautājuma risināšanā. Lai uzlabotu izglītības kvalitāti un izglītības kvalitātes novērtēšanu akreditācijas procesā nepieciešams:

- ✓ pilnveidot akreditācijas ekspertu kursu saturu, t.sk. uzlabojot ekspertu prasmi izvērtēt pedagogu iegūtās izglītības un kvalifikācijas atbilstību normatīvo aktu prasībām un pedagogu darba efektivitāti;
- ✓ akreditācijas ekspertuursos iekļaut nodarbības, kas veicinātu izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanu;
- ✓ turpināt pilnveidot izglītības iestāžu darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes vērtēšanas metodiku un izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas metodiku, iekļaujot tajās ar izglītības jautājumiem saistītās aktualitātes un pilnveidojot kvalitātes rādītājus atbilstoši izglītībā notiekošajiem pārmaiņu procesiem;
- ✓ par izmaiņām kvalitātes vērtēšanā informēt un izglītot akreditācijas ekspertus;
- ✓ rosināt ekspertu komisijas pastiprināt uzmanību izglītības iestāžu izglītojamo sasniegumiem valsts pārbaudes darbos, veikt analītisko izpēti par cēloņiem, kas rada zemu mācību sasniegumus, un sniegt metodisko atbalstu izglītības iestādēm darba uzlabošanai;
- ✓ rosināt veikt grozījumus normatīvajos aktos precīzu un vienkāršu prasību definēšanai par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju, vienlaikus nepazeminot prasības pedagogu izglītībai un ievērojot mūsdienu izglītības attīstības tendences;
- ✓ sniegt rekomendācijas izglītības iestāžu dibinātājiem un izglītības iestāžu vadībai par pašvērtējuma veikšanu un objektīvu pašnovērtējuma ziņojumu izveidi;
- ✓ apkopot izglītības iestāžu labās prakses piemērus efektīva mācību un audzināšanas procesa nodrošināšanai un popularizēt izglītības iestāžu sasniegumus;
- ✓ rosināt izglītības iestāžu dibinātājus iesaistīties izglītības iestāžu pašvērtēšanas procesā un pašnovērtējuma ziņojuma izstrādē un sniegt atbalstu izglītības iestādēm to darbības objektīvā un daudzpusīgā novērtēšanā.